
Rapport om tiltrækning af nye borgere og færre fra- flyttere i Herning Kommune

---

Fremforsk, Center for Fremtidsforskning

Direktør Jesper Bo Jensen,
Lic.scient.pol.
Forskningschef Marianne Levinsen,
Cand.scient.pol.
Forskningsmedarbejder
Anne Wamberg, Cand. Scient. Soc.
Forskningsassistent
Lærke Dahl Klausen, BSc.Pol.

August 2014

Indhold:

Indledning og selve opgaven	3
Konklusion	4
Flyttemønstre i det midt- og vestjyske med fokus på Herning i perioden 2006 til 2013.....	4
Årsager til flytning og valg af bopæl i Herning, Ringkøbing-Skjern, Holstebro og Silkeborg Kommune	5
De potentielle tilflyttere fra kommunerne Aarhus, Holstebro, Ikast-Brande og Ringkøbing-Skjern	6
Anbefalinger fra Fremforsk til fremtidens bosætning og boligbehov	9
Synliggørelse af Herning Kommune som en god bosætningskommune!	9
Hvad skal der gøres?.....	10
Flyttemønstre i det midt- og vestjyske område	12
Årsager til flytning og valg af bopæl i Herning, Ringkøbing-Skjern, Holstebro og Silkeborg Kommune.	19
Kendskab til byen og området før flytning.....	19
Årsager til flytningen?	20
Overvejelser om flytning til andre kommuner	24
Herning til og fra. Hvad siger dem, som ikke bor i Herning Kommune?	25
Særligt for tilflyttere til Herning Kommune.....	26
Hvad efterlyser de dybdeinterviewede tilflyttere i alle kommuner i Herning Kommune?.....	28
De potentielle tilflyttere til Herning fra Aarhus, Holstebro, Ikast-Brande og Ringkøbing-Skjern	29
Interesse i at flytte til Herning	29
Forventninger til at flytte de næste 3 år	30
Flytteplaner og Herning.....	31
Hvad betyder mest, hvis du skulle flytte i dag?.....	32
Hvad er vigtigst efter alder	32
Børn i husstanden?.....	34
Boligform og type	35
Hvad er vigtigt for de dybdeinterviewede ved valg af ny bopæl og bolig?	36
Forskelle mellem kommuner.....	36
Hvad forbinder du Herning Kommune med?	36
Hvad forbinder du Herning Kommune med, efter bopælskommune?	37
Hvad siger de dybdeinterviewede om Herning?	40
Kendskab til Herning Kommune	40
Overvejelser om at bo i bestemte dele af Herning	42
Hvad siger de interviewede om Herning, Vildbjerg, Sunds, Kibæk, Aulum og Sønder Felding?	43
Hvad har afholdt dig fra at flytte?	45
Citater om Herning fra tilflytterne til Herning, Viborg, Holstebro og Silkeborg.....	50

Rapport om tiltrækning af nye borgere og færre fraflyttere i Herning Kommune

---

Indledning og selve opgaven

Formålet med denne analyse er, at give Herning Kommune viden og anbefalinger, som kommunen kan bruge i sin strategi med at tiltrække flere nye borgere i fremtiden.

Dette var baggrunden for, at Fremforsk tilbød at undersøge følgende:

1. Flyttemønstre i det vestjyske med særlig fokus på Herning Kommune. På baggrund af data fra Danmarks Statistik, vil vi se på udviklingen i perioden 2006 til 2013 for Herning Kommunes vedkommende og sammenligne Herning med Holstebro, Silkeborg og Viborg Kommune mv.
2. En analyse af årsager til flytning og valg af bosted blandt aktuelle tilflyttere i Herning, Holstebro, Silkeborg og Viborg Kommune. Tilflytterne er flyttet til kommunen indenfor de sidste 3 år. Det blev undersøgt dels via 400 telefoninterviews af tilflyttere, dels via 13 personlige dybdeinterview i de fire kommuner.
3. En analyse af fremtidens potentielle tilflyttere i alderen 20 til 40 år (bosiddende i Aarhus, Ikast-Brande, Ringkøbing-Skjern og Holstebro) og deres ønsker til geografi, bolig, pris, boligtype, mv. for at identificere, hvad Herning Kommune kan påvirke og gøre for at tiltrække flere beboere i fremtiden. Det blev undersøgt dels via 400 telefoninterviews, og 13 personlige dybdeinterviews af potentielle tilflyttere i de fire kommuner.
4. Undersøgelsen og dataindsamlingen blev foretaget i maj, juni, og til dels juli måned og analyserne blev udarbejdet i juni, juli og august 2014.

Konklusion

Herning Kommune har en udfordring. Selv om kommunen vokser indbyggermæssigt, har den et flyttemæssigt underskud. Kommunen mister borgere til især Aarhus. Det er hovedsageligt unge i gruppen 20-24 år, der mistes. Niveauet er oftest på ca. 200 indbyggere om året.

Der er to måder at ændre dette på – enten ved at holde på de unge, eller ved at tiltrække dem senere i livet. Herning Kommune mister ikke indbyggere i aldersgruppen over 30 år via flytninger. Desuden mister man forholdsvis få i gruppen 25-29 år.

Hvis man ikke kan holde på de unge, hvilket ser ret svært ud, må man tiltrække de yngre på vej ind i familiefasen eller allerede i familiefasen. Udfordringen bliver at skaffe flere tilflyttere samt holde på de nuværende beboere.

Interessen for at bosætte sig i Herning Kommune er lav blandt potentielle tilflyttere i Aarhus og Holstebro, mens den er større i Ringkøbing-Skjern og Ikast-Brande. Herning er i Aarhus og Holstebro mest kendt for MCH og et aktivt erhvervsliv.

Attraktivitet i midtbyen, cafeer og byens generelle puls mangler i Herning, ifølge de potentielle tilflyttere fra Aarhus og Holstebro.

Flyttemønstre i det midt- og vestjyske med fokus på Herning i perioden 2006 til 2013

Herning har siden 2006 oplevet en *nettofracflytning* af borgere i 7 ud af de 8 år. Den tilvækst kommunen har oplevet er kommet på grund af fødselsoverskud og nettoindvandring.

Tilflyttere til Herning er primært borgere fra de omgivne kommuner i Vestjylland dvs. Ikast-Brande, Ringkøbing-Skjern og Holstebro. Sammen med disse er Aarhus den kommune, som Herning modtager flest tilflyttere fra. Tilflytningen er lavere fra Viborg og Silkeborg, dog stigende over tid fra Silkeborg Kommune.

Fraflytningen fra Herning sker typisk til Aarhus, Ikast-Brande og Ringkøbing-Skjern og sammenholdt med tilflytningen tegner der sig et billede af en form for ring rundt om Herning over kommunegrænserne til Ikast-Brande og Ringkøbing-Skjern, hvilket danner et internt boligmarked i området.

Herning er en typisk købstadskommune, der oplever flere interne flytninger end eksterne. Når man er flyttet til Herning Kommune, bliver mange helst i kommunen ved boligskifte. Flere flytter rundt i kommunen i løbet af et år, end der samlet flytter til og fra kommunen. Dog ligger Herning Kommune ret højt i til og fraflytninger sammenlignet med Aarhus Kommune samt Silkeborg og Viborg Kommune, og tendensen har været stigende de seneste år.

Der er især de unge mellem 20 og 24 år, som flytter ind og ud af kommunen. Herning har et markant tab af unge indbyggere på ca. 200 hvert år. Dette underskud findes ikke fra 30-årsalderen og opefter. Tabet er næsten udelukkende til Aarhus og en lille smule til andre storbyer, fx København.

Årsager til flytning og valg af bopæl i Herning, Ringkøbing-Skjern, Holstebro og Silkeborg Kommune

De fleste tilflyttere (tilflyttet indenfor de sidste 3 år) kendte til byen og området i større eller mindre grad, før de valgte at bosætte sig der. Dog adskiller tilflytterne i alderen 30-40 år til Herning og Holstebro sig på den måde, at de i højere grad kendte til byen og området, før de valgte at bosætte sig der.

Tilflytterne til Herning Kommune lægger vægt på familie/bedsteforældre og tæt på eget/kæreste/ægtefælles arbejde som de vigtigste årsager til flytning. Dernæst kommer boligens udseende/pris og kvarteret som vigtige årsager til flytning. Mest tydeligt er dog, at de ikke lægger vægt på blot et emne. Det bekræftes af dybdeinterviewene, hvor man flytter til Herning Kommune, fordi man sådan set har bestemt sig for at flytte dertil og ikke kun af én bestemt grund.

For alle tilflyttere gælder det, at tæt på mit eller kæreste/ægtefælles arbejde og familie/bedsteforældre er hovedårsager til flytning. Dernæst har mange svaret Andet, som dækker uddannelse, at flytte sammen med kæresten (især Holstebro) og central beliggenhed som den største betydning. I Silkeborg har naturen og de grønne omgivelser markant større betydning end i de andre kommuner.

De dybdeinterviewede lagde meget vægt på arbejde og hverdagen som årsager. Den gode hverdag med arbejde, skole og de ting, som man har brug for i nærheden. Næsten alle børnefamilier nævner også betydningen af familie/bedsteforældre. Desuden nævnes økonomi som afgørende for valg af bosted, og mange syntes, at beliggenheden er vigtigere end boligen. Boligen kan ændres, det kan beliggenheden ikke.

Hver fjerde tilflytter har overvejet flere kommuner og bosteder, og de har således ikke fra starten været afklaret med hensyn til boligens geografiske placering. I Herning er det faktisk over halvdelen af de ældre tilflyttere, der har overvejet andre kommuner. Ellers er det især de yngre tilflyttere i alle fire kommuner, som har overvejet flere bosteder. Men flere kommuner kan også betyde, at man f.eks. har overvejet at bosætte sig i Hammerum eller Ikast, da kommunegrænserne ikke er afgørende for tilflytterne. Det kan derfor være en tilfældighed, der afgør om man ender i den ene eller anden kommune.

Tilflyttere til Herning har primært overvejet Aarhus og Holstebro, samt en bred gruppe af andre kommuner. Tilflyttere til Holstebro har overvejet Herning, Struer og en bredere gruppe. I Viborg har de overvejet Aarhus, Silkeborg og en bredere gruppe. I Silkeborg er det typisk Aarhus og andre østjyske kommuner, som man har overvejet.

Tilflytterne er tilfredse med det sted, de har valgt. Det gælder for over 90 % af alle tilflytterne. Det betyder ligeledes, at kun en meget lille del af tilflytterne overvejer at flytte indenfor de næste 3 år.

Tilflytterne angiver i de personlige dybdeinterviews også stor tilfredshed med stedet og forklarer at valg af sted og bolig har været en proces, hvor især økonomien, dvs. hvad man kan få for pengene de forskellige steder, har haft betydning for valgmulighederne. Nogle har lagt vægt på bymiljø med transport, dagligvarebutikker og skole/børnepasning tæt på. Medens andre er mere optaget af nærmiljøet, fællesskabet og naturen. Sidstnævnte gruppe ser ikke transport som et problem.

Børnefamilier er meget optaget af miljøet for børnenes opvækst i form af børnepasning, skole og fritidsaktiviteter. Endelig har arbejdets placering betydning, da stort set alle af de interviewede havde mindst én i husstanden, som pendlede til arbejde.

Tilflyttere til Herning, Ringkøbing-Skjern og Ikast-Brande har et langt mere positivt billede af Herning Kommune end tilflytterne til Aarhus, Silkeborg og Holstebro. Flere har overvejet Herning Kommune men fravalgt den, fordi de synes, at bylivet er for kedeligt og mangler historisk tyngde samtidig med at de synes, at der mangler natur i kommunen.

Tilflyttere til Herning og de mindre centerbyer er meget tilfredse med bopæl, skolen, naboer, og den mindre by, de bor i eller er tæt på.

Tilflyttere efterlyser dog mere liv i bycentrum, mere natur og grønne omgivelser, cafeliv og flere arbejdspladser i Herning Kommune. Herning mangler altså hos denne gruppe et godt image for centrum af byen og på naturområdet.

De potentielle tilflyttere fra kommunerne Aarhus, Holstebro, Ikast-Brande og Ringkøbing-Skjern

De fleste udtrykker ikke interesse for at bo eller flytte til Herning. Kun 1 % er meget interesseret i at flytte til Herning Kommune, og kun ca. 12 % er noget interesseret. Næsten 85 % er ikke umiddelbart interesseret i, at flytte til Herning. Dog er der forskel mellem kommunerne, i det de interviewede fra Ikast-Brande og Ringkøbing-Skjern er mest interesseret i at flytte til Herning Kommune. De fleste i Aarhus vil helst blive i Aarhus og få i Holstebro er interesseret i at flytte til Herning. Herning står derfor bedst i Ringkøbing-Skjern og Ikast-Brande, mens Aarhus og Holstebro er en udfordring blandt de potentielle tilflyttere.

Fra dybdeinterviewene er det tydeligt, at Herning af folk i Ikast-Brande og Ringkøbing-Skjern opfattes som et attraktivt center for aktivitet og kultur i det vestjyske, hvorimod de interviewede i Aarhus og Holstebro er noget mere skeptiske og ofte meget afvisende overfor tanken om at flytte til Herning kommune.

De potentielle tilflyttere er imellem 20 og 39 år. **Næsten 70 % af dem forventer at flytte indenfor de næste 3 år.** Der er med andre ord en stor gruppe af potentielle tilflyttere i de fire kommuner, vi har undersøgt. Disse fire kommuner er også de fire kommuner, Herning Kommune indtil i dag har fået de fleste tilflyttere fra. De yngste mellem 20 og 29 år forventer i langt højere grad at flytte end de 30 til 39-årige. Indkomst har ligeledes betydning således at jo højere indkomst, jo lavere forventning til at flytte i nær fremtid. Så unge i gruppen 25-29 år har en særlig fokusgruppe for tilflytning.

De potentielle tilflyttere oplyser, at de er mest optaget af boligens pris ved en evt. flytning, dernæst boligens udseende og som det tredje vigtigste tæt på eget eller partners arbejde. Dernæst peger de også på infrastruktur, et trygt og sikkert kvarter samt natur og grønne omgivelser.

Aldersmæssigt er der forskelle, da boligen og boligens udseende er vigtigst for de 20 til 29-årige, hvor et trygt kvarter, have, skolen mv. er vigtigst for de 30 til 39-årige. Ligeledes er der lidt forskelle mellem mænd og kvinder, hvor kvinderne lægger lidt mere vægt på pris og tæthed til arbejde og mændene mere på trygt kvarter, infrastruktur, natur og boligens udseende.

Tilstedeværelsen af børn i husstanden har betydning for, hvad man synes er vigtigt ved flytning. Børnefamilierne lægger simpelthen vægt på flere elementer end de husstande, som ikke har børn. Der er således tale om to grupper med meget forskellige behov og ønsker ved flytning blandt de potentielle, afhængigt af alder og familiestatus.

Mellem kommunerne er der også forskellige præferencer, når det gælder hvad der er vigtigst ved flytning.

De dybdeinterviewede oplyser, at de ser ejerboligen som den mest attraktive bolig. Dog er der en del som mener, at en lejlighed kan være en god midlertidig bolig, hvis man ikke er afklaret med hensyn til job, uddannelse mm.

De lægger vægt på, at hverdagen fungerer, når de engang skal vælge ny bolig og bopæl. Det betyder overkommelig afstand til især arbejde, indkøb og natur. For børnefamilier er skolen og det trygge kvarter med nem adgang til fritidsaktiviteter også vigtig.

Afstand, og vurdering af afstand, er meget individuel for de dybdeinterviewede. For nogle er 10 km til en dagligvarebutik langt, og for andre er det helt fint. Familie og bedsteforældre er et gode for børnefamilier, men arbejdet er det vigtigste.

De fleste potentielle tilflyttere forbinder Herning med Messecenteret og dernæst sport, kultur og et aktivt erhvervsliv samt trafikalt knudepunkt. **Ikke mange forbinder Herning Kommune med gode boliger.**

Flere fra Ringkøbing-Skjern og Ikast-Brande forbinder Herning med flere emneområder, hvorimod folk fra Holstebro og Aarhus forbinder Herning Kommune med færre elementer. Alder har derudover betydning for kendskabet - jo ældre, jo mere kendskab. Ligeledes har adspurgte med børn mere kendskab til Herning end husstande uden børn.

Mange har næsten intet kendskab til Herning Kommunes geografi, dog har lidt flere af de ældre i gruppen kendskab til kommunen.

De fleste oplyser, at de kunne overveje at bo i Herning by og langt færre i andre byer i kommunen.

De dybdeinterviewede er enten meget positive eller meget negative i deres vurdering af Herning og centerbyerne. ***Herning Kommune opfattes slet ikke entydigt positivt blandt de 20 til 40 årige i de 4 kommuner.***

Anbefalinger fra Fremforsk til fremtidens bosætning og boligbehov

Synliggørelse af Herning Kommune som en god bosætningskommune!

Mange potentielle tilflyttere kender mest Herning for Messecenteret, Boxen, kultur, sport og ikke som en god bosætningskommune. **Det er en udfordring, idet kultur og sport tydeligvis ikke er det som hverken tilflyttere eller potentielle tilflyttere lægger særlig stor vægt på, når de skal vælge en ny bopæl og bolig.**

Tilflyttere til Herning Kommune er meget tilfredse med bopæl, skole, og øvrige faciliteter. Det står nogle gange i kontrast til hvad folk, som ikke kender kommunen, ser på.

Dertil kommer, at mere end hver fjerde tilflytter har overvejet flere kommuner i forbindelse med flytning, og mere end 70 % i de kommuner, som man normalt modtager borgere fra, forventer at flytte indenfor de næste 3 år.

Som konsekvens heraf er det **afgørende, at Herning Kommune får fortalt og markedsført de mange gode og forskellige bosætningsmuligheder**, der faktisk findes i kommunen, da spændvidden i boligtype, bopæl og pengepungen er meget stor og dermed giver mulighed for, at mange forskellige potentielle tilflyttere kan finde sig det rette sted og den rette bolig at flytte til i fremtiden.

Samtidig er Herning Kommune udfordret af, **at mange udenfor det midtvestjyske område opfatter byens centrum som stille, kedeligt og uden sjæl og historik**. Selv om de fleste ikke ønsker at bo i centrum af byen, er et levende og interessant bycentrum med til at sælge boliger og bosteder i kommunen. Det gælder for alle kommuner, at hovedbyens eller hovedbyernes attraktivitet som shopping destination og fritidssted til socialt samvær er med til at højne sandsynligheden for, at de vælger at bosætte sig et bestemt sted.

Derfor kan det ikke gå hurtigt nok med at opgradere og udvikle byens centrum, rum, parker og liv. Det, at skabe et endnu mere aktivt og levende bycentrum, vil uden tvivl tiltrække flere nye borgere. Folk vil gerne have et bycentrum, som de er stolte af og kan vise frem samt fortælle om til venner og familie. Det er derfor yderst vigtigt, at der gøres en afgørende indsats for at undgå, at gågaden i Herning dør endeligt ud som shoppingområde. Et center er ikke en bymidte.

Geografi og afstand er en sjov ting. Herning er periferi i forhold til Aarhus Kommune, men centrum for aktivitet og kultur i det midtvestjyske område. Som konsekvens skal der anvendes meget forskellige strategier ved tiltrækning af nye borgere tættere på, eventuelt en strategi vest for Den Jyske Højderyg og en anden strategi øst for Den Jyske Højderyg.

En særlig tilgang skal der til borgerne fra Holstebro, som egentlig kender kommunen godt, men ikke ønsker at bo i den.

Vi anbefaler desuden, at kommunen arbejder på at synliggøre de mange byer og bosteder, som findes i kommunen, da der er en klar kontrast mellem, hvor tilfredse tilflytterne er med at bo i Kibæk eller Sunds, og den måde byen og bostedet ses på af folk uden reelt kendskab til byerne. Manglende kendskab er næsten lig med en negativ opfattelse og en forkert opfattelse af byen og bostedet.

Derfor vil **en god fortælling om hver by/bosted**, gerne med udsagn fra tilflyttere og beboere i byen, være et effektivt middel i markedsføringen af Herning Kommune som attraktiv bosætningskommune.

Hvad skal der gøres?

Herning mister de unge mellem 20 og 24 og skal overveje, om de vil satse på at tiltrække og fastholde dem, eller de vil satse på at tiltrække flere i de andre aldersgrupper. Der skal vælges mellem at prioritere indsatsen overfor de 20 til 24-årige og få dem til at blive i byen, eller tiltrække flere fra gruppen af de 25 til 29-årige, 30 til 39-årige og også gerne de 40 til 49-årige. Vi anbefaler det sidste! Det er meget svært at holde på de unge, og betydeligt lettere at tiltrække gruppen mellem 25-39 år.

Tilflyttere ønsker det gode hverdagsliv med bolig, kvarter, miljø, transport og arbejde – men mange forbinder primært Herning med Boxen, MCH, sport og kultur, hvilket ikke er noget, som betyder ret meget for folk, når de skal bosætte sig.

Det er derimod bolig, pris, beliggenhed, miljø mv. som er afgørende for potentielle tilflyttere. Der er faktisk et potentiale, da 70 % af de interviewede ønsker at flytte i nær fremtid og ca. en fjerdedel af tilflytterne så på bolig, og overvejede at flytte til flere kommuner.

Der er blandt danskere uden tilknytning til Herning Kommune, et udpræget manglende kendskab til kommunens mange forskellige byer og bosteder samt de muligheder, hver enkelt bosted giver.

Det gode hverdagsliv leves i mange dele af kommunen, men fortællingen om hvordan det gode hverdagsliv kan udfolde sig, skal Herning for alvor sætte i spil. Det kan eventuelt ske med udgangspunkt i de mennesker, som bor forskellige steder i kommunen, da det i dybdeinterviewene var slående, hvor glade beboerne faktisk var for at bo i for eksempel Kibæk.

Udover at synliggøre den flerhed af boligtyper, boligformer, og bosteder på landet, i byen og i forstaden, som kommunen kan tilbyde i forhold til mange forskellige grupper, bør Herning Kommune lægge særskilte strategier for tiltrækning af forskellige grupper af tilflyttere. Fra denne analyse ved vi, at man som minimum skal satse på forskellige strategier i forhold til følgende grupper:

- De unge i 20erne
- De lidt ældre i 30erne
- De ældre - som gerne vil bo bynært
- De loyale fra Herning og omegn, som gerne flytter til eller tilbage

- Folk fra det midt- og vestjyske
- Folk fra Aarhus og Holstebro – det kræver overtalelse, overbevisning og ikke mindst et attraktivt bycentrum som matcher Silkeborg og Holstebro

For sidstnævntes vedkommende er det primært midtbyen og Hernings image der skal ændres, for at øge tilflytningen fra Aarhus og Holstebro.

Flyttemønstre i det midt- og vestjyske område

Herning Kommune har været en kommune i befolkningsmæssig fremgang igennem de seneste 8 år. Men fremgangen skyldes ikke nettotilflytning til byen. Tværtimod, har den i langt de fleste år været negativ, så Herning Kommune har mistet borgere til andre kommuner i landet.

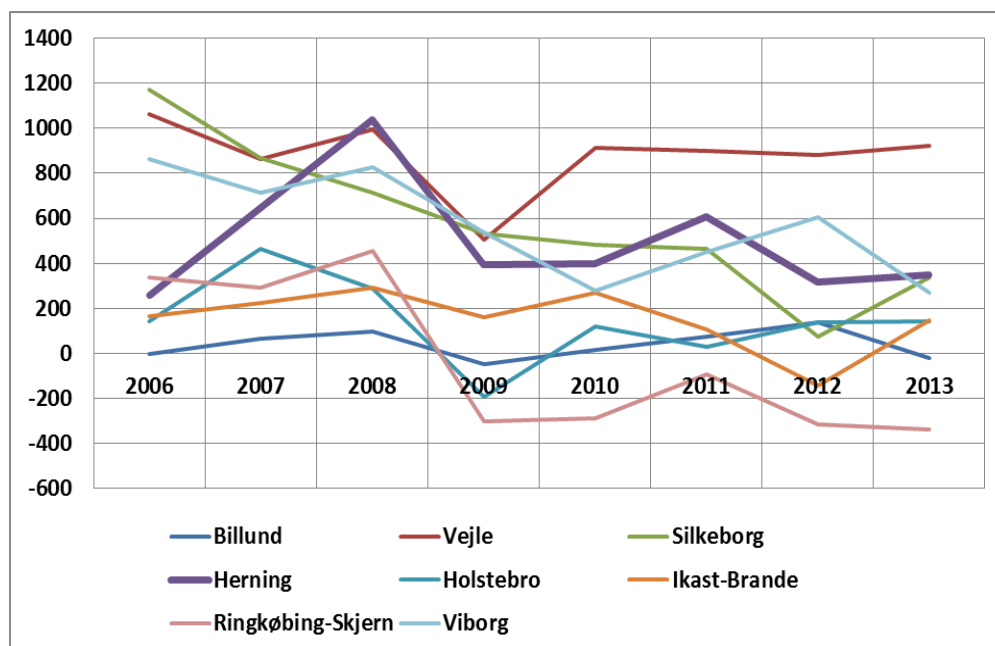
Herning Kommune har oplevet en nettoaflytning på omkring 200-250 borgere om året i 5 af de 8 år og kun nettotilflytning i 2008.

Tabel 1. Befolkningsudviklingen i Herning Kommune, nettobevegelser 2006 til 2013

Herning Kommune	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Fødselsoverskud	287	305	261	307	289	271	196	182
Fraflyttede	3962	3720	3643	3538	3722	3789	3989	3966
Nettotilflyttede	-216	-61	93	-208	-284	-98	-228	-245
Nettoindvandrede	187	403	686	293	393	436	349	413
Befolkningstilvækst	258	647	1040	392	398	609	317	350

Når kommunen alligevel har haft vækst i befolkningen skyldes det fødselsoverskud og nettoindvandring. Så væksten kommer fra et relativt højt fødselstal og færre dødsfald og er på mange måder en reserve gemt fra tidligere tiders vækst i befolkningen. De ældre kommer fra en noget mindre befolkning end i dag, og forældrene til de nyfødte fra en større base af mennesker. Dertil kommer nettoindvandringen, der faktisk ligger på et ret højt niveau. Det er mennesker fra udlandet og udgøres af en blandet skare fra både vestlige og ikke-vestlige lande.

Figur 1. Befolkningstilvæksten i udvalgte kommuner 2006-2013.

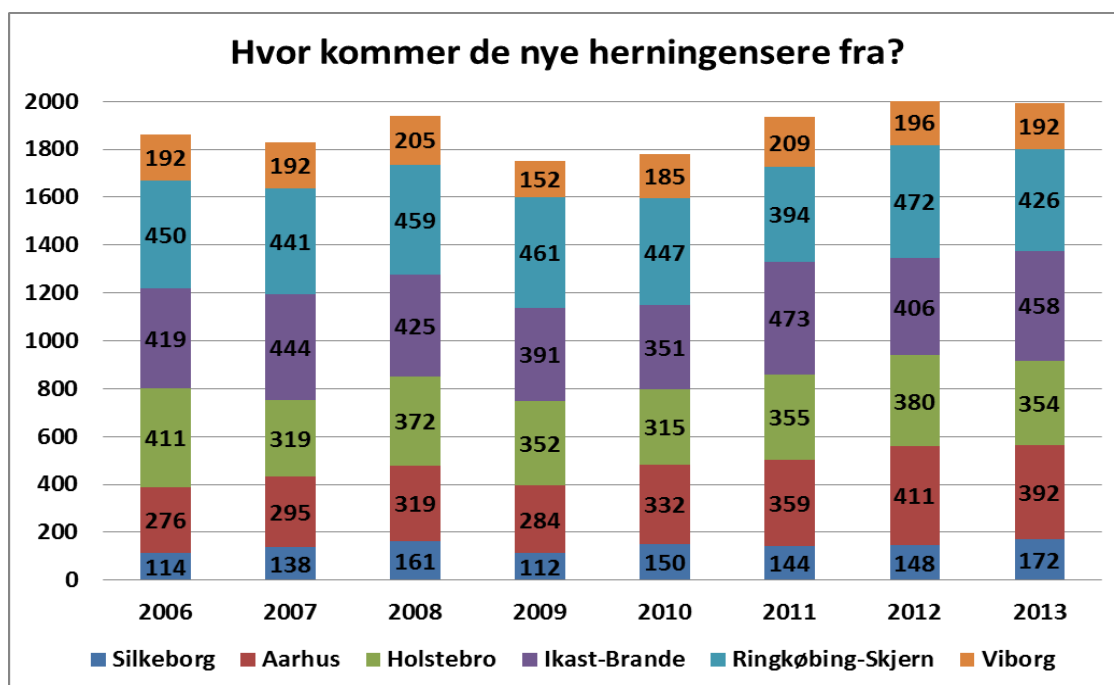

Når man sammenligner Herning Kommune med flere andre kommuner, er der kun en kommune, som har en højere befolkningstilvækst samlet set end Herning, nemlig Vejle Kommune.

Vejle ligger stabilt på en tilvækst på omkring 900 personer om året. Herning klarer sig fint i sammenligningen med ca. 350 personer i tilvækst de senere år, men det gode resultat fra 2008 er svært at komme tilbage til. Viborg ligger på samme niveau som Herning men har som Silkeborg, der også ligger på samme niveau, oplevet et betydeligt fald siden 2006. I bunden ligger Ringkøbing-Skjern med tilbagegang i befolkningen hvert år siden den økonomiske krise ramte i 2008, mens Billund og Holstebro ligger omkring nul de seneste fem år. Der har Billund ligget længe, mens Holstebro har oplevet et fald i forbindelse med den økonomiske krise.

Herning Kommunes udfordring i forhold til fortsat vækst i befolkningen kommer altså fra nettoflytningerne. Derfor handler dette kapitel om flytninger ind og ud af kommunen – hvor kommer tilflytterne fra og hvor flytter fraflytterne hen?

Figur 2. Tilflytning til Herning Kommune fra 2006 til 2013.

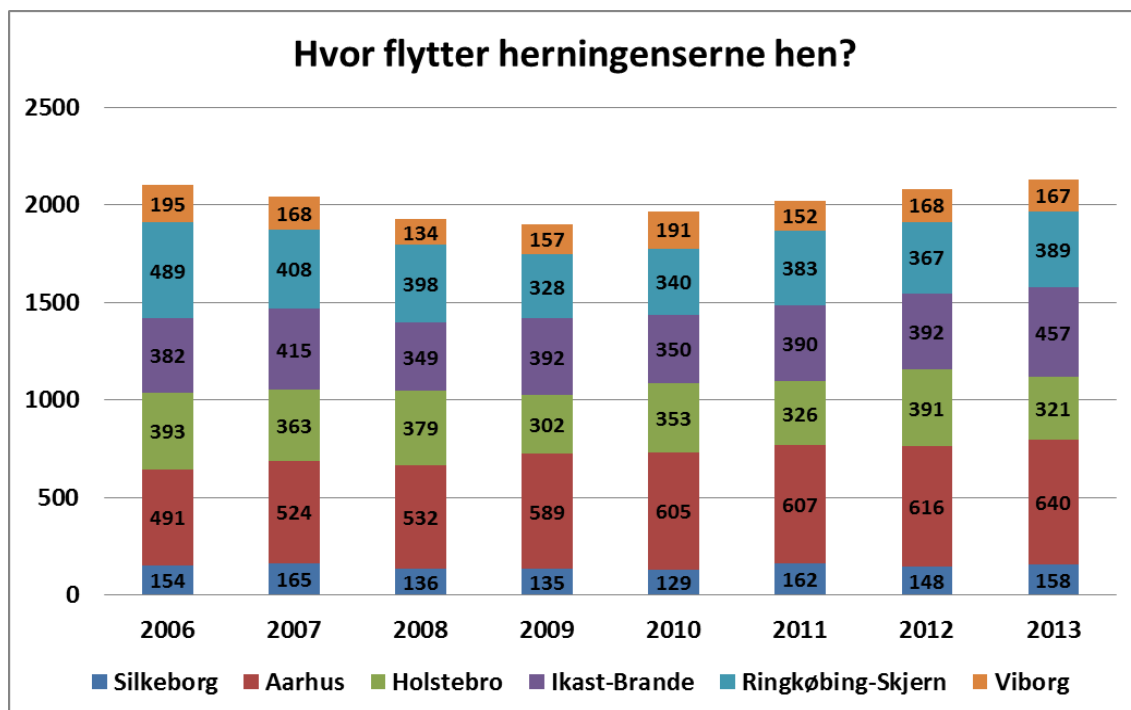
Historisk set har Herning Kommune en ret stabil tilflytning fra de omgivende kommuner i Vestjylland nemlig fra Ikast-Brande, Ringkøbing-Skjern og Holstebro. Det er svært at konkludere entydigt, om den økonomiske krise har påvirket flyttemønstrene i Herning Kommune.

Tilflytningen fra Viborg og Silkeborg er lavere og ligger mellem ca. 150 til 200 pers. pr. år. Mens Viborg ligger stabilt, har tilflytningen fra Silkeborg været stigende. Det har tilflytningen fra Aarhus faktisk også, så Herning ligger i 2013 på omkring 400 aarhusianske tilflyttere om året mod tidligere omkring 300 stk.

Det er derfor kommunerne Holstebro, Ikast-Brande og Ringkøbing-Skjern, der sammen med Aarhus Kommune senere indgår i analyse af potentielle tilflyttere til Herning Kommune, så vi kan få en forståelse af, hvad de eventuelt kunne blive tiltrukket af, og hvad der mangler i Herning Kommune.

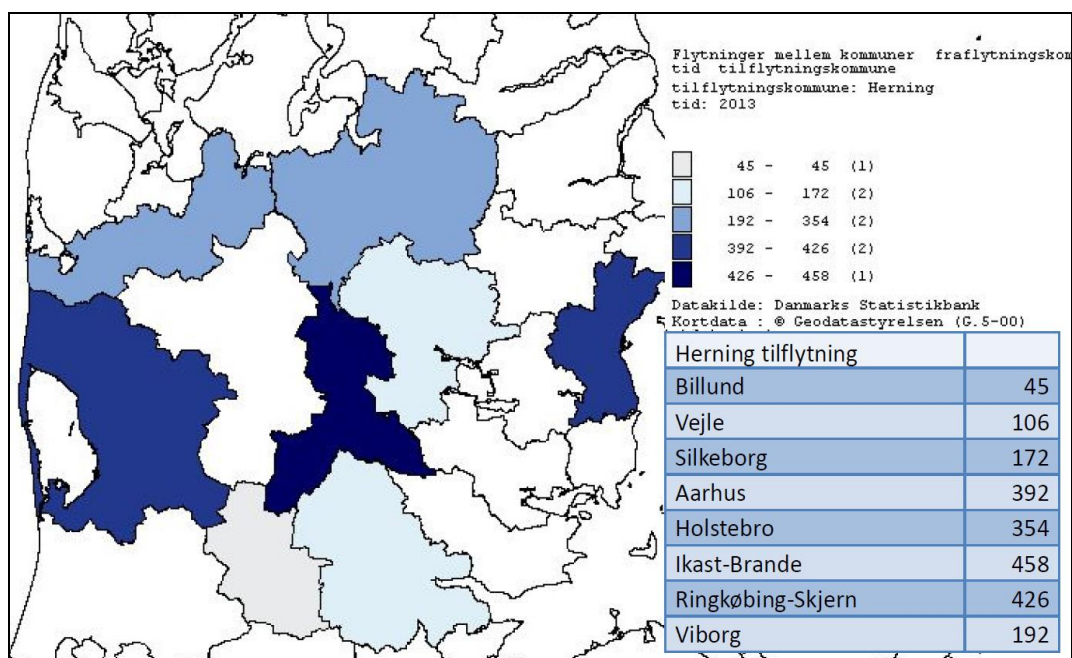
Ser vi på fraflytningen fra Herning Kommune, viser tallene, at den største fraflytning sker til Aarhus Kommune. Det har været stigende de senere år og er i 2013 på i alt 640 personer.

Figur 3. Fraflytning fra Herning til alle kommuner, de vigtigste i 2013

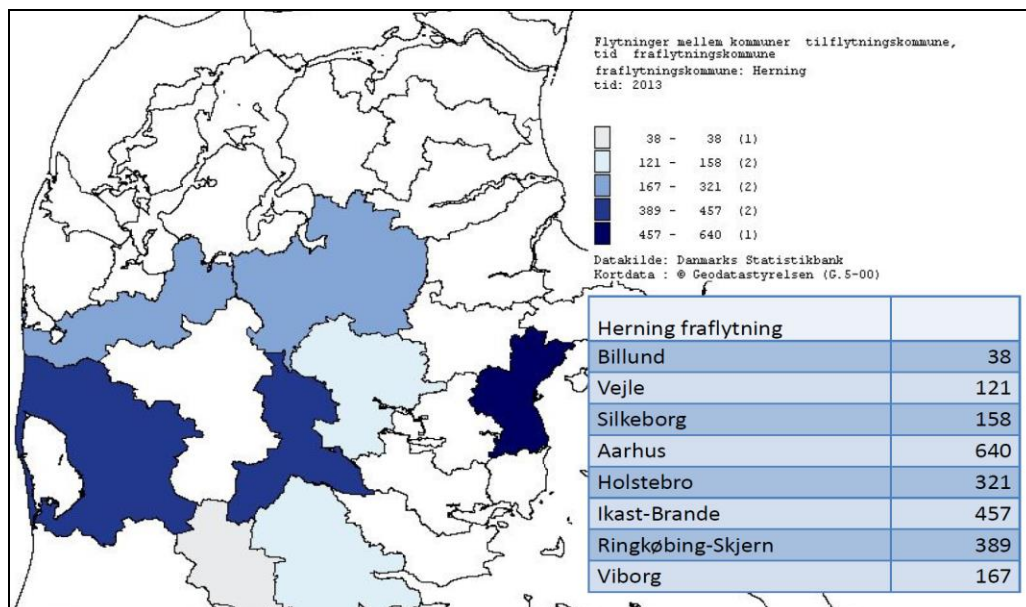

Til de andre store tilflytningskommuner har flyttetallene været stabile eller faldende fra år til år siden 2006 bortset fra Ikast-Brande. Tallene for både tilflytning og fraflytning viser, at Ikast-

Figur 4. Tilflytning til Herning kommune i 2013, udvalgte kommuner

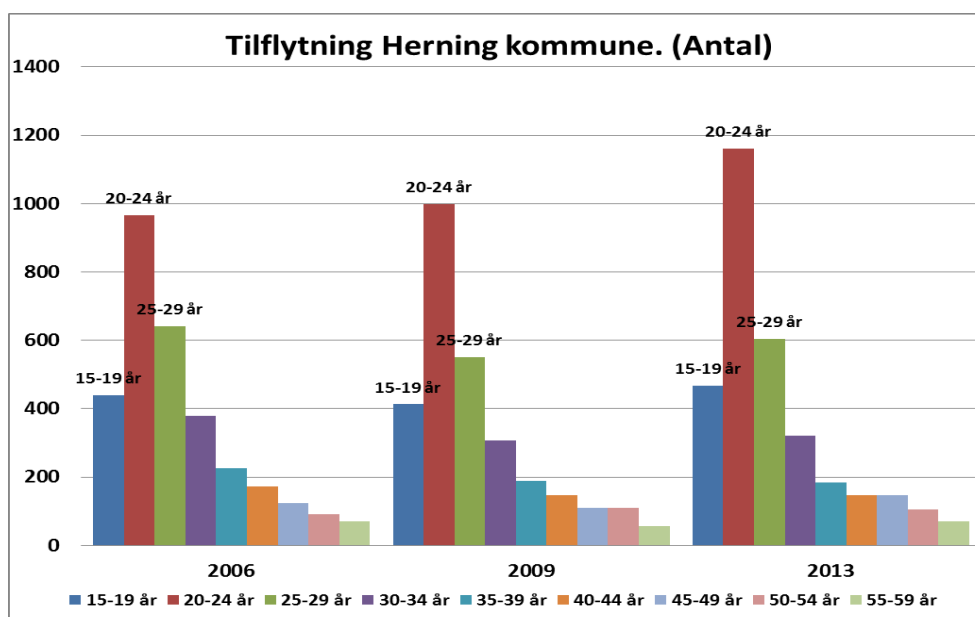
Figur 5. Fraflytning fra Herning kommune i 2013, udvalgte kommuner

Brande, dele af Ringkøbing-Skjern og Herning Kommune i stigende grad udgør et integreret fælles boligmarked, da flere flytter rundt mellem de disse kommuner som årene går. Det ser i øvrigt ud til, at tilflytningen til Holstebro og Silkeborg er faldende, men tallene svinger en del fra år til år, så tendensen er ikke helt klar.

I forhold til alder fremgår det tydeligt af de to figurer nedenfor, at der har været en meget markant udvikling blandt de unge fra 2006 over 2009 og frem til 2013. Både tilflytningen og

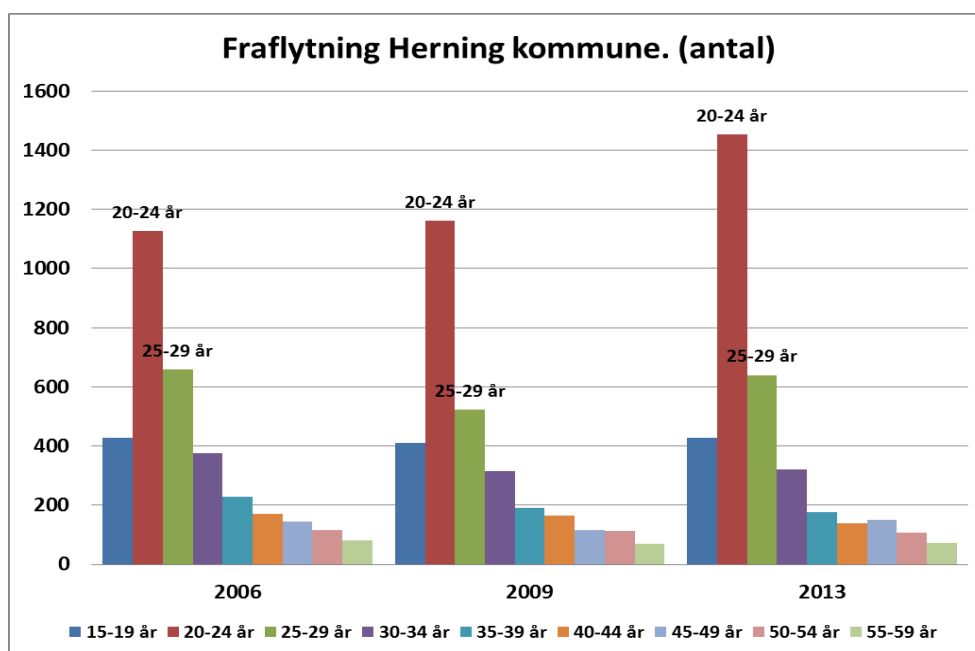
Figur 6. Tilflytning til Herning Kommune efter aldersgrupper og år

fraflytningen er steget væsentligt siden 2006. I 2013 flytter langt flere unge mellem 20-24 år fra kommunen samtidig med, at langt flere unge mellem 20-24 år flytter til kommunen. Balancen er dog negativ med et tab på ca. 200 unge mellem 20-24 år hvert år. Så Herning Kommune har et problem på ungdomsområdet og afgiver hvert år unge mennesker til andre kommuner. Det er specielt Aarhus, samt andre større uddannelsesbyer, der trækker mange af de unge.

Interessant nok, er der nogenlunde balance for de 25 til 29-årige og for gruppen fra 30 år og opefter mister Herning Kommune ikke indbyggere, men har i nogle år et lille overskud.

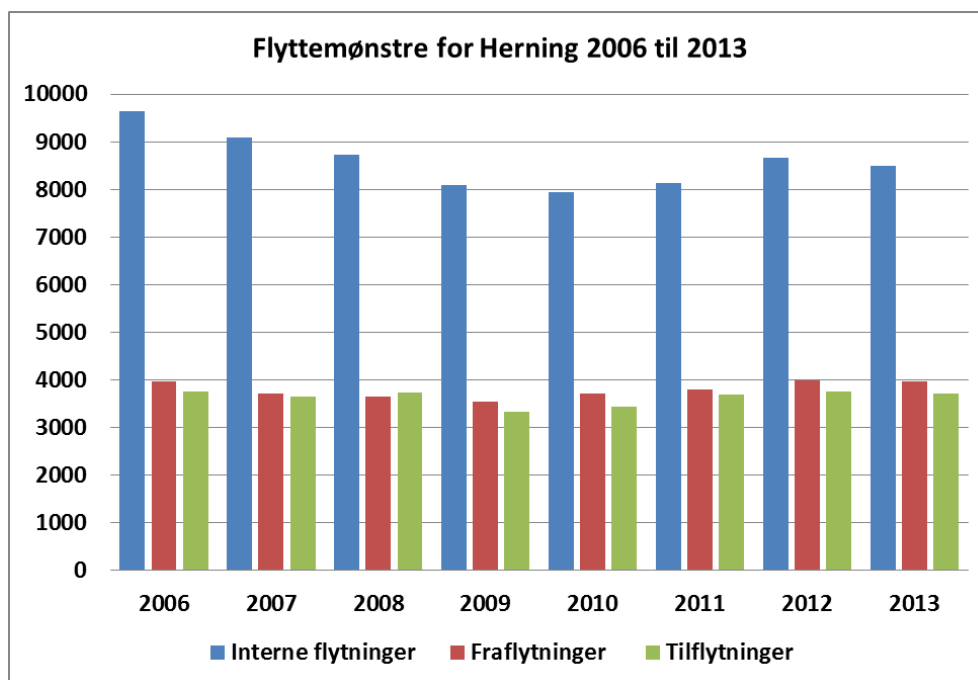
Figur 7. Fraflytning fra Herning Kommune efter aldersgrupper og år

I gruppen mellem 15-19 år er der overskud på flyttebalancen, og der flytter flere helt unge til Herning Kommune, end der flytter fra kommunen. Nogle af disse kommer for at tage en uddannelse, andre sammen med deres forældre som medfølgende børn. Det er de 18 og 19-årige, der giver det største overskud.

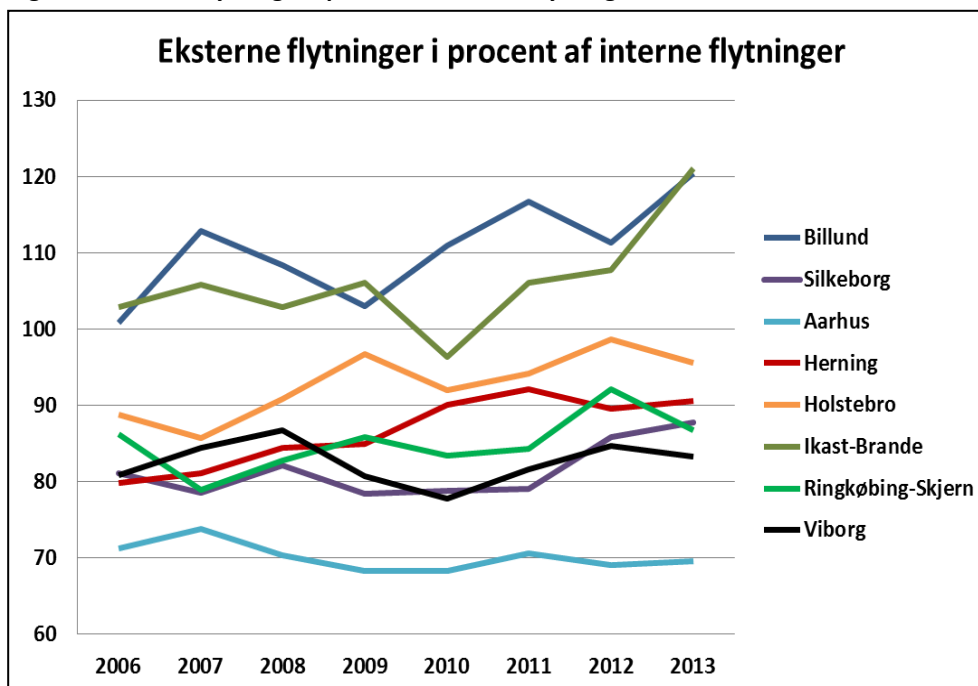
Herning Kommune er kendetegnet ved et højt antal interne flytninger – se figur 8. Der er flere mennesker, der flytter rundt indenfor kommunegrænsen hvert år i forhold til, hvor mange der samlet flytter henholdsvis til og fra kommunen. Herning Kommune er en typisk købstadskommune med en stor købstad – Herning som den dominerende by med en række mindre byer i oplandet.

Figur 8. Eksterne og interne flytninger i Herning Kommune

Figur 9 viser, hvor stor en andel de eksterne flytninger i en række kommuner udgør af de interne flytninger. I bunden ligger Aarhus Kommune med blot ca. 70 % eksterne flytninger i forhold til de interne. De eksterne udgøres af fraflytninger plus tilflytninger på et år. Lidt højere på de eksterne flytninger ligger Viborg, Silkeborg, Herning og Holstebro Kommune. De har det typiske købstadspræg, vi også kender fra andre dele af Østjylland og den sydlige del af Jylland.

Figur 9. Eksterne flytninger i procent af interne flytninger for en række kommuner, 2013

Interessant er det, at Ringkøbing-Skjern ligger på samme niveau som købstadskommunerne. Normalt ville vi forvente, at der var mere fra og tilflytning i den type kommune, men der er relativ høj stabilitet i befolkningen i det vestligste af Region Midt. Endelig ligger Billund og Ikast-Brande Kommune højt på de eksterne flytninger, hvilket andre steder er typisk for kommuner med flere mindre byer uden en dominerende købstad eller større by.

Konklusionen er, at Herning de sidste år haft et vis stigning i de eksterne flytninger i forhold til de interne, men ellers ligger som forventet. Det er en lidt mere udsat position end Viborg og Silkeborg, men ikke som sådan meget overraskende.

Årsager til flytning og valg af bopæl i Herning, Ringkøbing-Skjern, Holstebro og Silkeborg Kommune.

I dette afsnit undersøger vi årsager til flytning og valg af bopæl blandt tilflyttere. Formålet er, at få viden om årsagen eller årsagerne til, at tilflyttere har valgt at bosætte sig et bestemt sted i en konkret bolig.

Tilflytterne er borgere, som er flyttet til en ny kommune indenfor de sidste 3 år, og derfor har flytteprocessen i forholdsvis klar erindring.

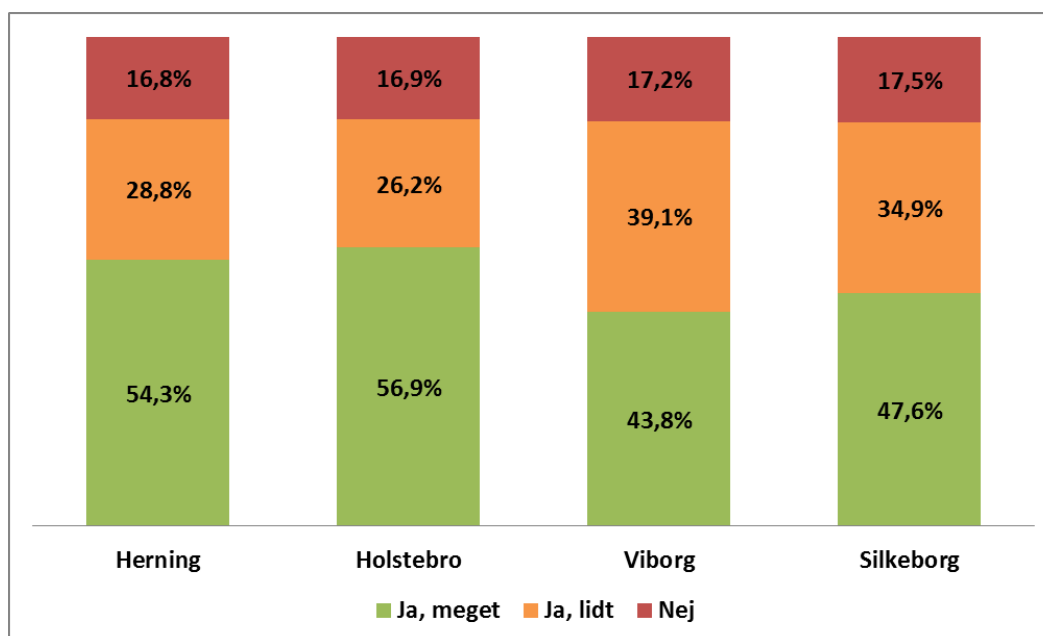
Undersøgelsen blev gennemført på to måder. For det første har vi gennemført interviews på 400 repræsentativt udvalgte tilflyttere i alle aldre, samt gennemført 13 personlige dybdeinterviews i deres nye hjem om flytning, flytteprocessen og hele beslutningen om valg af bosted og bopæl.

Vi har besøgt og interviewet i alt 13 tilflyttere. Syv tilflyttere bor i Herning Kommune, heraf to i Herning by, én i Kibæk, én i Sønder Felding, én i Vildbjerg, én i Sunds og én i Aulum. Der er desuden interviewet seks personer i nabokommunerne, heraf to i Silkeborg Kommune, to i Viborg Kommune og to i Holstebro Kommune. Aldersmæssigt er informanterne mellem 25 og 61 år og fordelt således, at der er syv kvinder og seks mænd.

Kendskab til byen og området før flytning

Mange tilflyttere kendte byen eller området meget eller lidt, før de flyttede dertil, dog er der for Herning og Holstebros vedkommende en større andel, som har et rigtig godt kendskab til byen og området, før de flyttede dertil. De ældre tilflyttere kender mere til både Herning og de

Figur 10. Kendte du til byen eller området før du flyttede dertil?

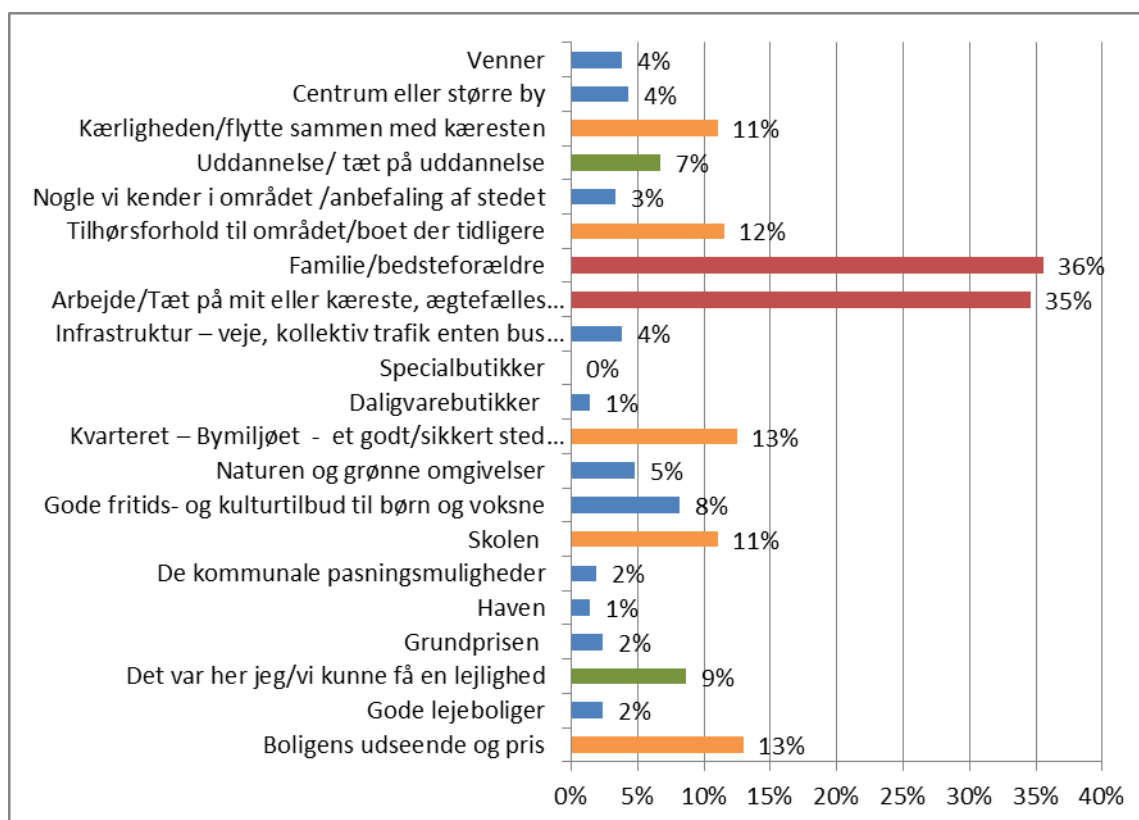

øvrige kommuner end de yngre. I Herning Kommune er der dog flere 30 til 40-årige end i de andre kommuner, som kendte byen og området på forhånd.

Årsager til flytningen?

Tilflytterne til Herning Kommune angiver familie/bedsteforældre samt tæt på eget/kærestes arbejde, som de vigtigste årsager. Dernæst kommer boligens udseende/pris og kvarteret. Endelig har tilhørsforhold samt kærlighed og skolen også stor betydning som årsag, til at flytte til et bestemt sted i Herning. Især når der er børn i familien, har familie og bedsteforældre haft stor betydning for tilflytningen til Herning Kommune.

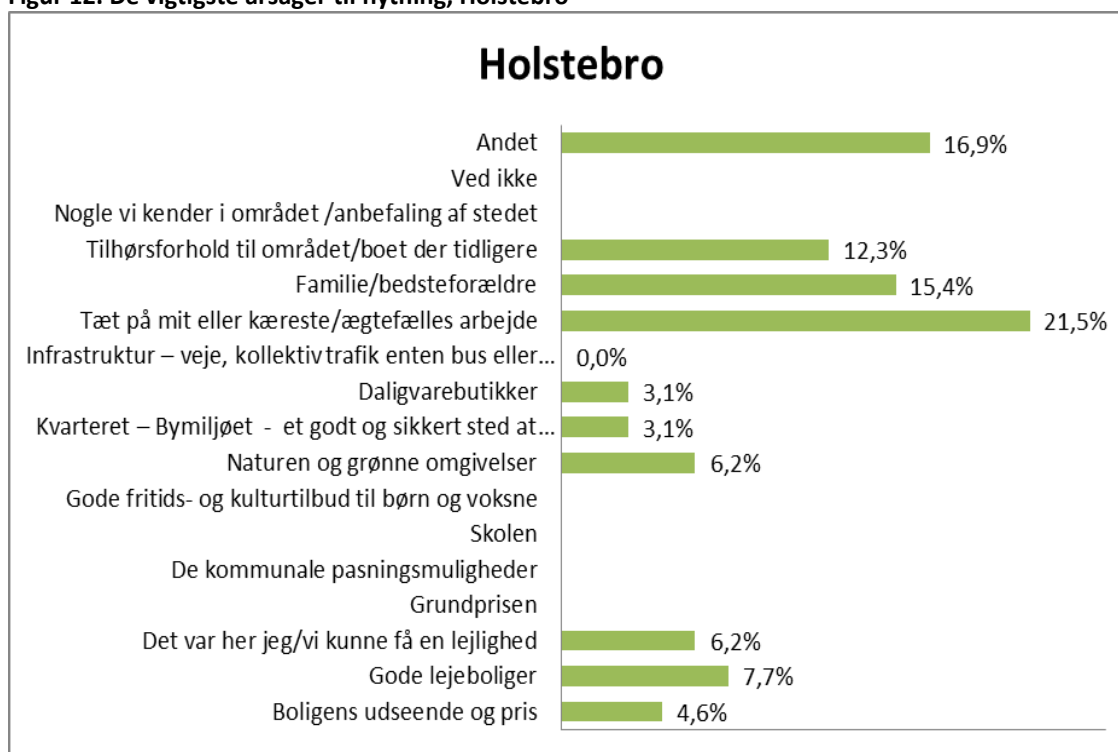
Figur 11. De vigtigste årsager til at flytte til kommunen/byen Herning¹

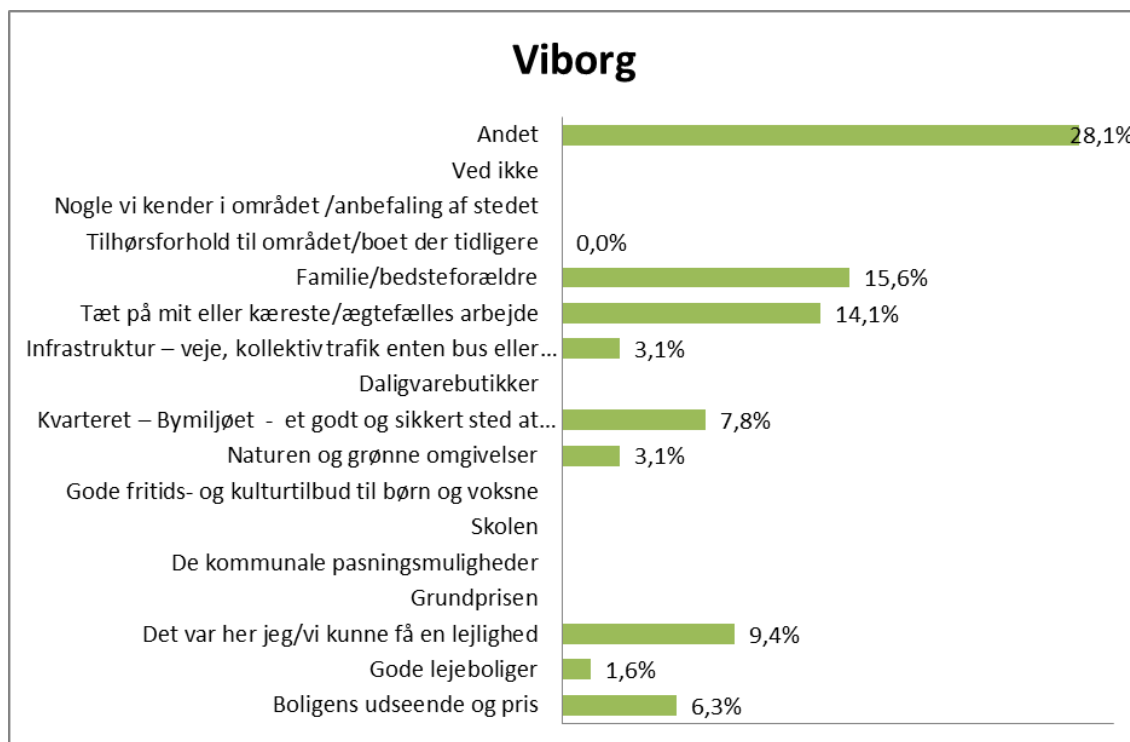
Når vi ser på de vigtigste årsager til flytningen til netop det sted, tilflytterne bor i de øvrige kommuner, er det et gennemgående træk, at tæt på mit/kærestes/ægtefælles arbejde samt bedsteforældre og familie, som i Herning, er de primære årsager til bosætningen. Silkeborg adskiller sig ved, at naturen og de grønne omgivelser har haft stor betydning for bosætningen. Boligens udseende og pris er ikke så vigtig i de tre andre kommuner, som for tilflytterne til Herning.

¹ OBS! Kategorien *Andet* er i Herning Kommune indarbejdet i grafen og skal i de øvrige kommuner findes under andet – uddannelse/tæt på uddannelse er vigtig for 5 % i Holstebro, 0 % i Viborg og 6 % i Silkeborg

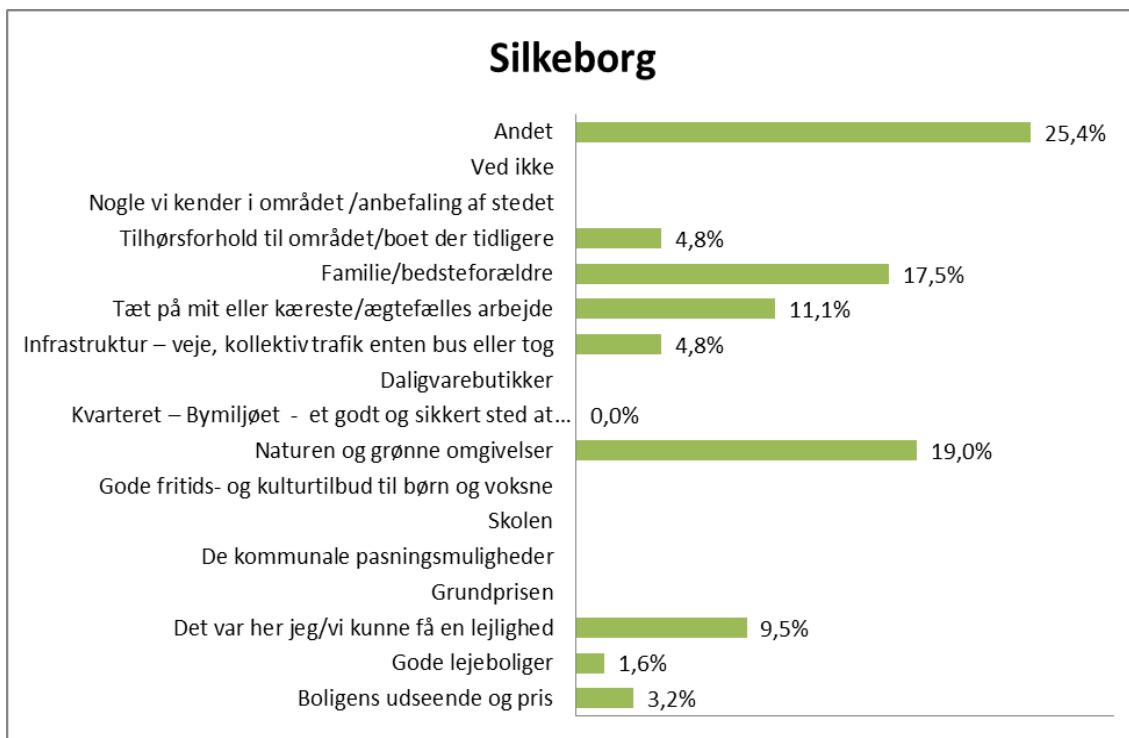
Figur 12. De vigtigste årsager til flytning, Holstebro

Figur 13. De vigtigste årsager til flytning, Viborg

Figur 14. De vigtigste årsager til flytning, Silkeborg

Kategorien *Andet* dækker tæt til uddannelse, flytter sammen med kæreste, central beliggenhed og - kun for Hernings tilflytteres vedkommende - arbejde. Når mange svarer andet, skyldes det, at der er en flerhed af årsager, som har haft betydning for flytning til en bestemt by eller område.

Det bekræfter tidligere undersøgelser af, at der er flere årsager i spil, når der træffes beslutning om at flytte til et område.

De tilflyttere, som vi har dybdeinterviewede lægger forholdsvis stor vægt på arbejdets betydning på den måde, at man gerne vil have et hverdagsliv til at hænge sammen med børn. Flere oplyser ligeledes at enten egen eller ægtefælles familie og deres nærhed, har haft betydning for deres bosætning.

De dybdeinterviewede oplyser, at flere faktorer har haft betydning. Nogle har lagt vægt på bymiljø med god infrastruktur i form af tog, bus og dagligvarebutikker, før de ville købe bolig på stedet.

Medens andre lægger mere vægt på nærmiljø, fællesskabet og naturen og ikke ser transport til og fra arbejde, indkøb mv. som et problem, men som naturligt, når man vælger at bosætte sig i mindre samfund. Sidstnævnte er for mange et meget bevidst valg, fordi de ønsker at bo på landet i et mindre samfund.

Økonomien har ligeledes en stor betydning for valg af bosted og selve boligen, og nogle nævner, at de har fravalgt Herning eller Aarhus til fordel for andre bosteder, fordi de kunne få mere for pengene i disse byer. For nogle er Herning en mulighed på linje med Silkeborg og Viborg, når man skal finde en bolig og bopæl, som passer til de ønsker og behov man har og måske ikke har råd til i f.eks. Aarhus-området.

Beliggenheden og huset er vigtigt, da huset kan laves om, men ikke beliggenheden. De fleste ønsker sig nyere indretning i huset, dog kan mange godt lide ældre huse, som er sat i stand eller har fået en make-over. Flere oplyser, at de slet ikke kunne tænke sig et såkaldt håndværkertilbud, men det ville være i orden, hvis huset har muligheder og kan sættes i stand. Flere ønsker slet ikke at bo i et af de nyere parcelhuskvarterer, nogle fordi de ikke kan lide husene og miljøet, andre fordi de ikke mener, at de får råd til et sådan hus i nær fremtid.

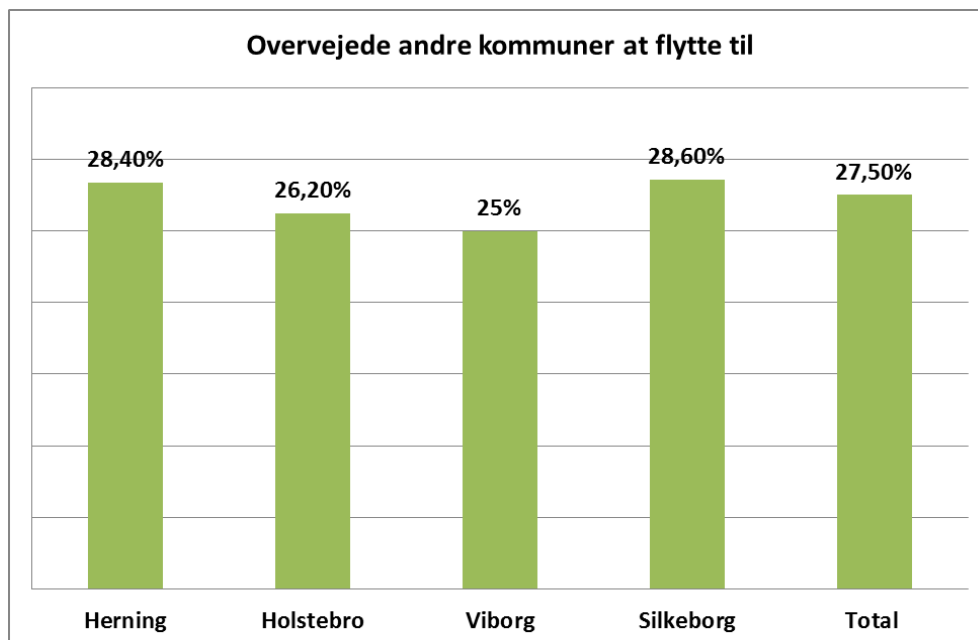
Rigtig mange lægger vægt på miljø og historien i huset. Nærhed til natur og grønne omgivelser er vigtig for de fleste. Nogle ønsker det helt tæt på bopælen f.eks. med udsigt over mark og skov, medens andre er tilfredse med, at de tæt på bopælen har adgang til natur og grønne omgivelser.

Nærhed til kultur og kulturtilbud er ikke så afgørende, det kan man altid køre efter

Valget af bosted og bolig er for de flestes vedkommende sket ud fra en beslutningsproces, hvor forhold som arbejde, tilknytning til området, kæreste og ikke mindst familien har betydning for det endelige valg af bosted. Især med mindreårige børn er bedsteforældre en eftertragtet vare.

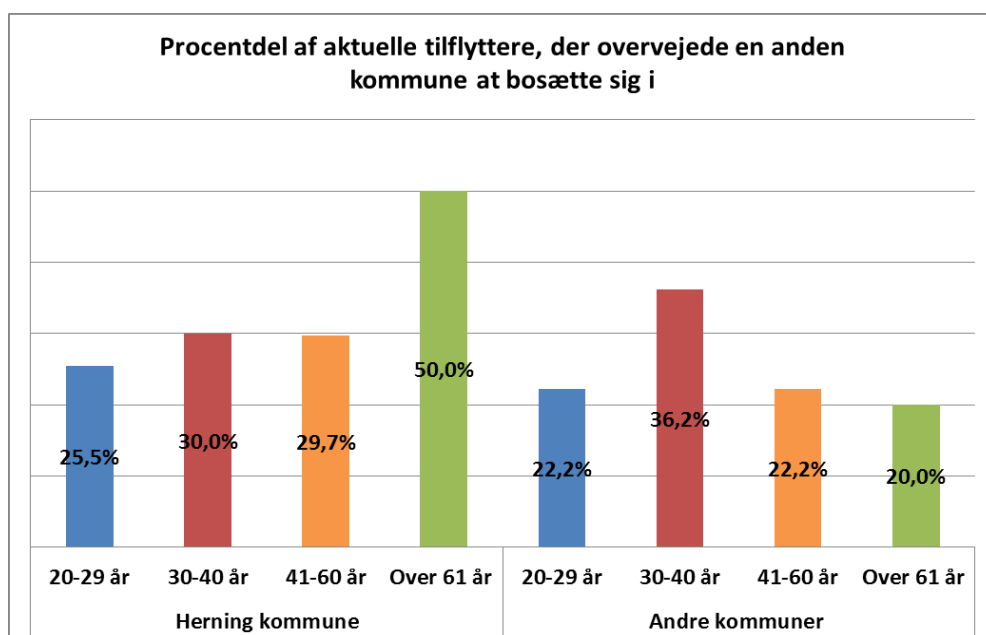
Overvejelser om flytning til andre kommuner

Figur 15. Overvejede du/I andre kommuner at flytte til?

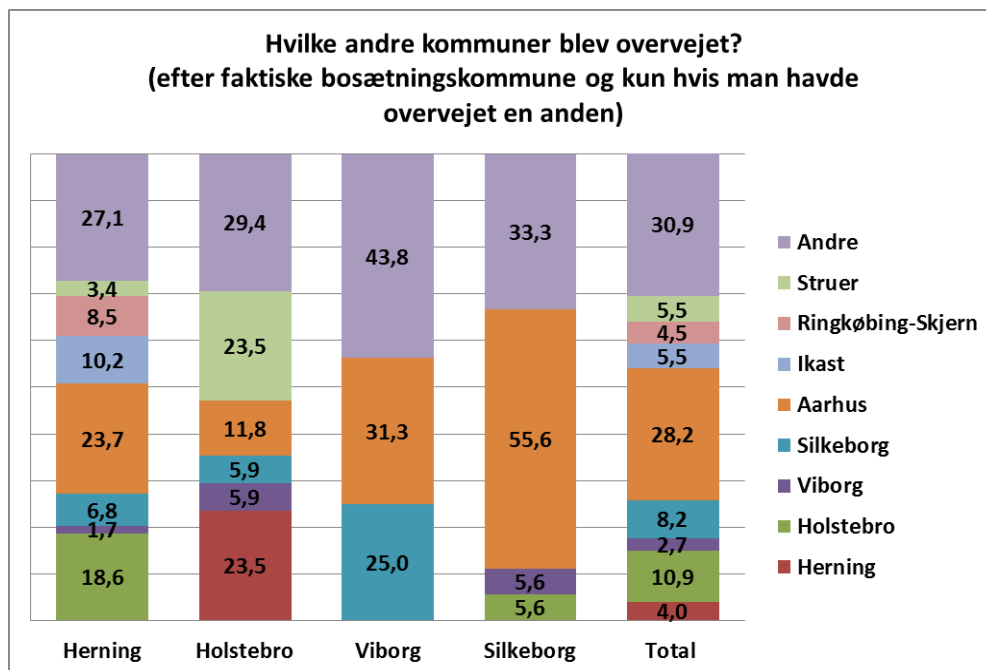
Det er i alt mere end hver fjerde tilflytter til de fire kommuner, som har overvejet en anden kommune. Med andre ord, var de ikke fuldstændig afklaret fra starten af flytteprocessen med hvilken kommune, de ønskede at bosætte sig i. Det betyder, at en mindre gruppe af tilflyttere har flere områder og kommuner i kikkerten, når de begynder med at lede efter en ny bolig.

Figur 16. Overvejede du en anden kommune?

Ca. halvdelen af de ældre tilflyttere over 61 år til Herning Kommune havde overvejet, at flytte til en anden kommune. Ellers er det i Herning, som i de øvrige kommuner, primært personer mellem 30 og 40 år og oftest børnefamilier, der ved flytningen har haft flere kommuner i spil.

Figur 17. Hvilke andre kommuner blev overvejet?

Den fjerdedel i Herning, som har overvejet andre kommuner, har primært overvejet Aarhus, Holstebro, Ikast-brande og Ringkøbing-Skjern samt andre. *Tilflytterne til Herning er de, som har overvejet flest andre mulige kommuner.*

Tilflyttere til Holstebro har overvejet Herning, dernæst Andre, Struer og i mindre grad Aarhus, Viborg og Silkeborg. Tilflyttere til Viborg og Silkeborg har slet ikke overvejet at flytte til Herning, men i Viborg har de overvejet Silkeborg og andre steder. I Silkeborg har de primært overvejet Aarhus eller Andre. Geografien og evt. overvejelser om bosted i andre kommuner indikerer, at tilflyttere til Herning har mange lokaliteter i spil, når de skal flytte.

Herning til og fra. Hvad siger dem, som ikke bor i Herning Kommune?

Flere af de dybdeinterviewede fortæller, at de har overvejet men valgt kommunen fra, fordi de synes, at især bymidten er kedelig og uden liv. Ikke mindst påpeger flere, at den manglende historiske midte og identitet som der findes mere af i Holstebro, Viborg og Silkeborg, er noget de savner ved Herning.

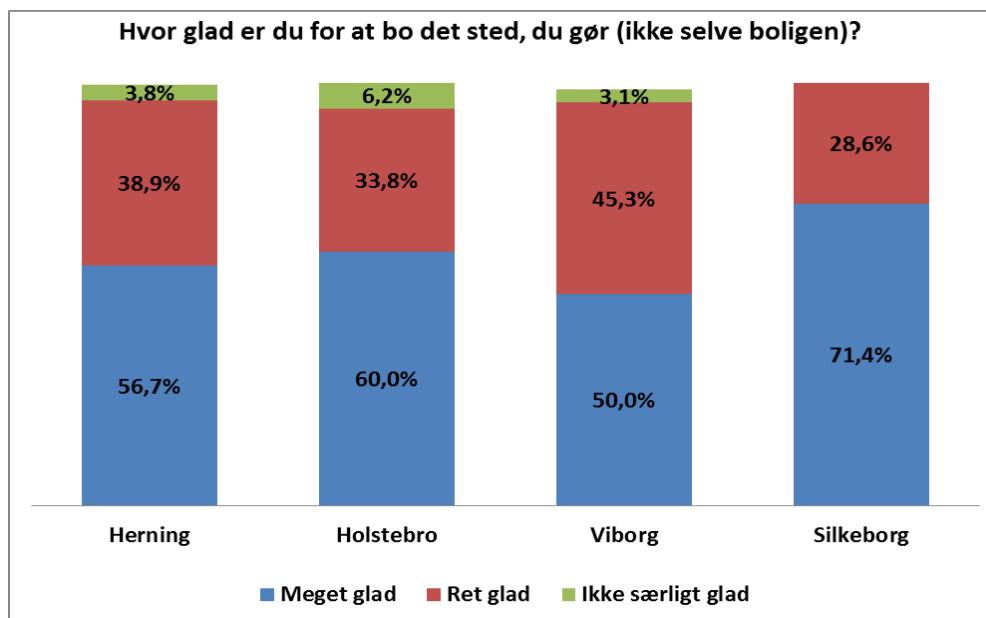
Desuden har nogle valgt byen og kommunen fra, fordi de savner natur, vand og grønne områder i kommunen.

”Vi havde besluttet os til sidst i søgningen, at det ikke blev Herning, fordi vi følte at selv om vi havde boet der i et lille år, at det bare var en by i ørkenen. Det var simpelthen for kedeligt og

dødt! Vi manglede naturen og der er kun en uægte sø - Fuglsang - og så er der en skov, hvis man er heldig, i Langtbortistan.”

– Kvinde på 30 år fra Silkeborg.

Figur 18. Hvor glad er du for at bo det sted, du gør?

Størstedelen af tilflytterne til de fire kommuner er glade for det sted, hvor de bor. Dog er de mest tilfredse i Silkeborg og mindst i Viborg Kommune. Der er slet ikke nogen i Silkeborg, som er *ikke særligt glade* for stedet.

De dybdeinterviewede tilflyttere er godt tilfredse med stedet og boligen, dog er der to personer, der bor til leje, som ønsker sig en ejerbolig i nær fremtid.

Særligt for tilflyttere til Herning Kommune

Fælles for tilflytterne til kommunen er, at de er meget tilfredse og glade for deres bosted. De er meget tilfredse med skolen, området samt den by /det område, de er flyttet til, som det fremgår af citaterne fra de interviewede.

Fælles for de interviewede, især i mindre centerbyer, er også en utrolig stor tilfredshed med stedet, naboerne og den imødekommenhed, som de mødte, da de flyttede til området.

Der er dog to personer, der bor i bymidten, som ikke er tilfredse bl.a. fordi de synes, at den er for kedelig og trist i fritiden, men også fordi det flyder med skrald mv. i weekenden.

”Strøget heroppe det er sådan lidt en skam, at hver søndag morgen så ligner det en losseplads! Lørdag og søndag morgen der ser det forfærdeligt ud tit. Også hærværk ned gennem byen. Det

ville være rart hvis man på en eller anden måde kunne gøre det bedre.”

- Mand på 61 år fra Herning C.

Vildbjerg

”Der er selvfølgelig nok nogen, der vil synes at Vildbjerg er lidt en død by i forhold til byliv, men sådan er vi jo så forskellige, hvad vi har behov for, og hvad vi ønsker. Men Vildbjerg synes jeg, det passer os godt hverken for lille eller for stor. Det er en passende størrelse, synes jeg. Der er sådan de fritidsinteresser, som børnene synes, de gerne vil gå til.”

- Kvinde på 41 år fra Vildbjerg.

Aulum

”Jeg er meget glad for at bo her, da min mand boede her, og der er plads til dyr, natur og meget stille. Vi er dog lidt bekymrede for, hvor motorvejen kommer til at gå.”

- Kvinde på 37 år ved Aulum.

Kibæk

”Jeg er meget imponeret over standarden på skolen, deres faglighed og evne til at bruge det digital - de er super kompetente. Det er en langt bedre skole end den min datter går på i Viborg”

Ja, jeg er super glad for at bo her - godt for sjælen og man kan også nemt komme til stranden, og vi har et fantastisk naboskab – vi inviterer hinanden til fester og hjælper hinanden med det vi kan. Folk her er meget hjælpsomme. Ingen flytteplaner, er glad for byen.”

- Mand på 46 år ved Kibæk.

Sunds

”Fantastisk sted – gode og hjælpsomme naboer – det bliver svært at flytte, selvom vi har besluttet at flytte ned i sommerhuset, når vi bliver pensioneret. Det bliver godt nok svært at komme herfra” Han vil anbefale det til andre, masser af foreningsliv og fantastisk godt sted at bo – alt hvad man kan have lyst til at deltage i, er der i byen. Søen – vand og mulighed for gåture og fiske. Bedre at bo i mindre byer tæt på Herning – fredeligt, sikkert og trygt sted at bo.

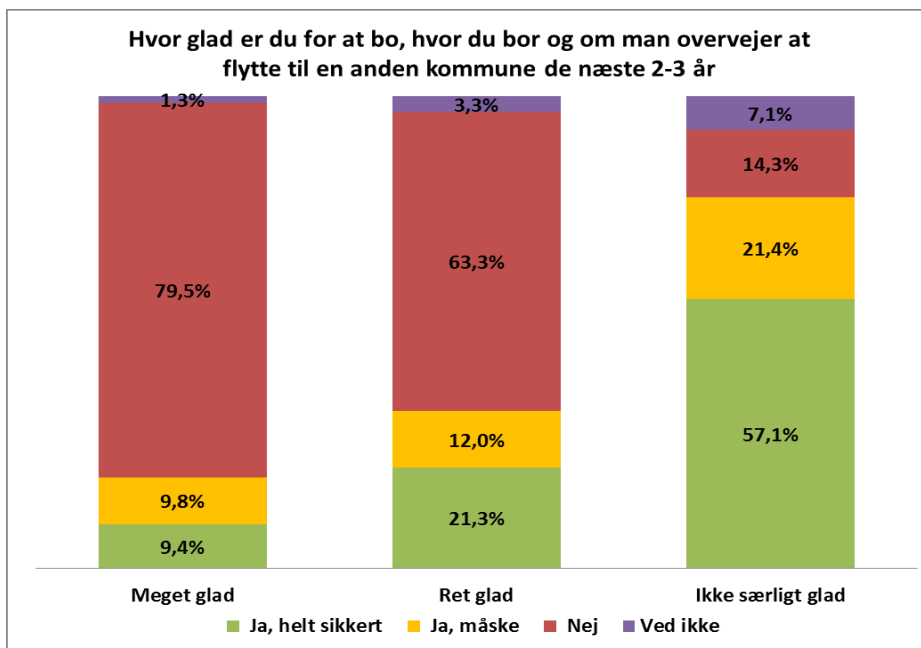
- Mand på 43 år fra Sunds.

Sønder Felding

”Vi er rigtig rigtig glade, der er et super sammenhold her i kvarteret, de andre i byen misunder os vores sammenhold” Vil anbefale byen til andre, hvis man har de rigtige værdier og ikke søger bylivet. De har træskobal, Dagmar Bio der drives af frivillige samt Kulturhus, skøn natur med skov og Skjern Å – fiske sø, naturlegeplads og shelter. ”Vores kvarter har egen facebook-gruppe ”Bænkebiderne” – fordi vi mødes på bæk på fælles areal”

”Vi er super glade for skolen, som virkelig har hjulpet og taget hånd om vores yngste søn, som havde læseproblemer fra skolestart meget mere seriøst end i nabokommunen. Det går meget bedre nu.” - Mand på 37 år fra Sønder Felding.

Figur 19. Hvor glad og evt. flytning indenfor 2 til 3 år?

Figuren viser, at jo mere tilfreds, tilflytterne er med stedet, jo mindre overvejer de at flytte og det modsatte.

Hvad efterlyser de dybdeinterviewede tilflyttere i alle kommuner i Herning Kommune?

- *Mere liv i midtbyen og gågaden*
- *Flere grønne områder og siddepladser, hvor man kan slå sig ned fx bænke*
- *Mere caféliv + gourmetrestauranter*
- *Flere arbejdspladser*
- *Bedre offentlig transport til Billund*

De potentielle tilflyttere til Herning fra Aarhus, Holstebro, Ikast-Brande og Ringkøbing-Skjern

I dette afsnit vil vi analysere, hvilke ønsker de potentielle tilflyttere fra Aarhus, Holstebro, Ikast-Brande og Ringkøbing-Skjern har til geografi, infrastruktur, boligform og boligtype samt deres forhold og kendskab til Herning og centerbyerne Sunds, Kibæk, Vildbjerg, Aulum og Sønder Felding.

Aldersgruppen er de 20 til 40-årige, og kommunerne er udvalgt på baggrund af, at det er de kommuner, der historisk har leveret flest tilflyttere til Herning Kommune.

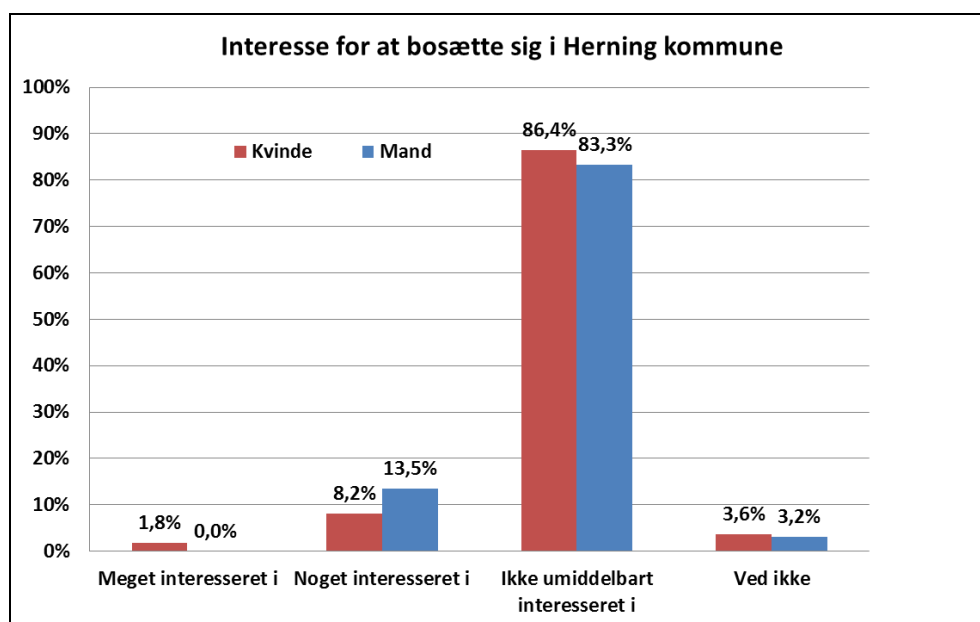
Undersøgelsen blev gennemført på to måder. For det første har vi gennemført 400 repræsentativt udvalgte webinterviews i aldersgruppen de 20 til 40-årige, i de udvalgte kommuner.

Dernæst har vi besøgt og interviewet 13 potentielle tilflyttere i deres bolig om ønsker til fremtidens bopæl, bolig og faciliteter i nærheden af boligen. Vi har besøgt og interviewet 13 potentielle tilflyttere i alt. Fire fra Ringkøbing-Skjern Kommune, fire fra Ikast-Brande Kommune, tre fra Aarhus Kommune og to fra Holstebro Kommune. Informanterne fordeler sig med syv kvinder og seks mænd i alderen 21-40 år.

Interesse i at flytte til Herning

Det er ret få, der udtrykker interesse for at flytte til Herning kommune. Blot 2 % af kvinderne og ingen mænd er meget interesserede i at flytte til kommunen, mens der er hhv. 8 % kvinder og godt 13 % mænd, der er noget interesserede i at flytte til kommunen.

Figur 20. Interesse for at bosætte sig i Herning Kommune blandt potentielle tilflyttere, efter køn

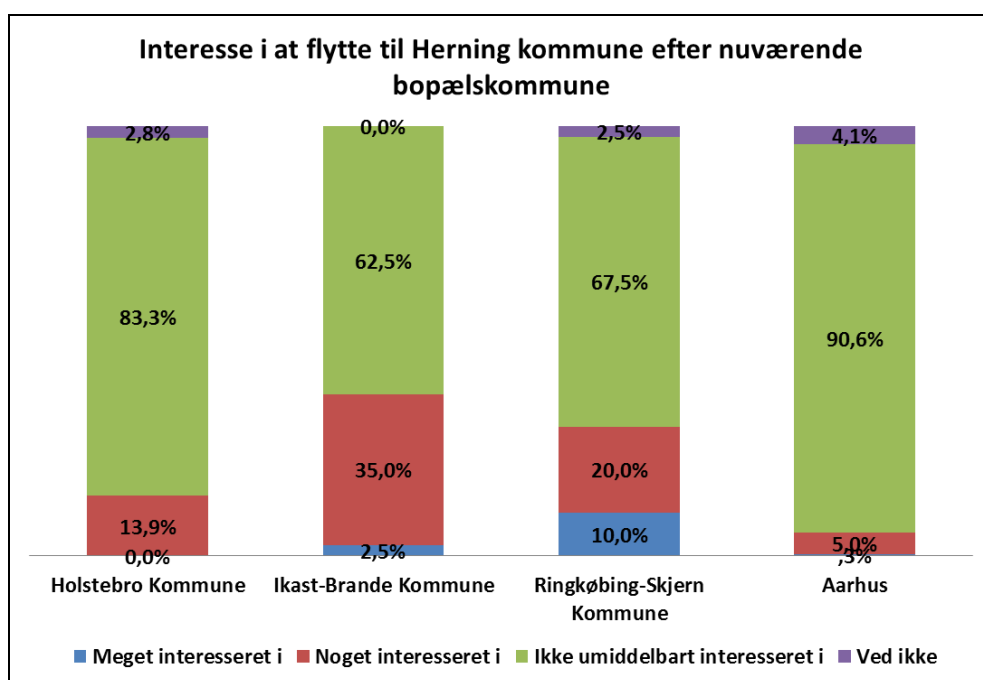

Der er 83-86 % der ikke umiddelbart er interesserede i at flytte til kommunen. De potentielle tilflyttere er mellem 20 og 39 år, og der er ingen forskelle mellem de 20 til 29-årige og de 30 til 39-årige i forhold til interessen i, at flytte til kommunen. Familier med børn er dog lidt mere interesserede end familier uden børn (81 % mod 87 % ikke umiddelbart interesserede).

Både i Ikast-Brande Kommune og i Ringkøbing-Skjern Kommune udviser de potentielle tilflyttere noget mere interesse for Herning Kommune. Omkring 37 % og 35 % udviser meget eller nogen interesse i at bosætte sig i Herning Kommune.

I Aarhus Kommune ser det til gengæld sløjt ud med interessen, da over 90 % ikke umiddelbart er interesserede i at flytte til Herning. Det er mange, men fra tidligere undersøgelser ved vi, at mange aarhusianere i aldersgruppen 20-39 år ikke er interesserede i andet end Aarhus eller andre storbyer. Men det er tydeligt, at Herning Kommune umiddelbart har svært ved at tiltrække disse mennesker. Holstebro har også mange ikke umiddelbart interesserede med 83 % og kun 14 % noget interesserede.

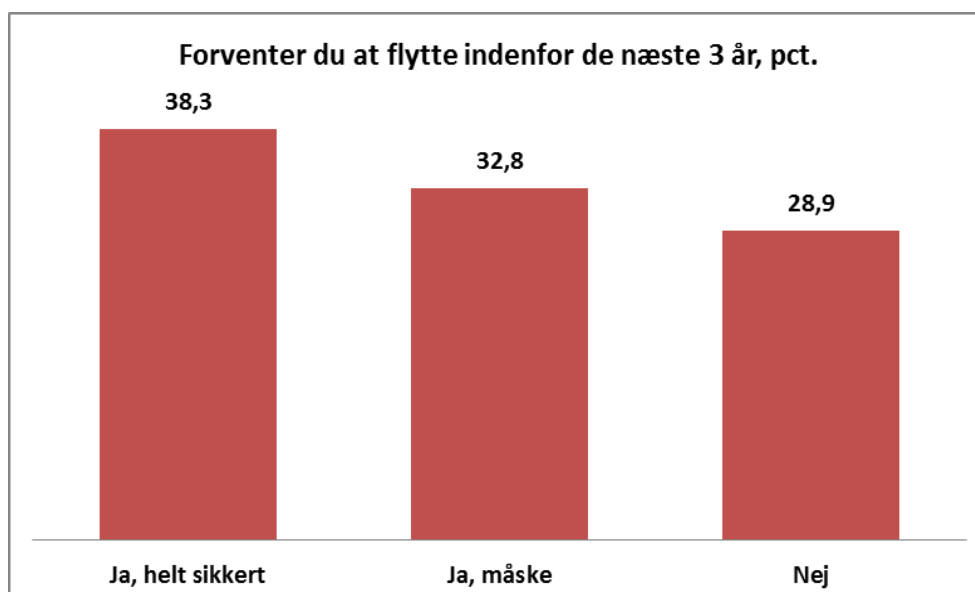
Figur 21. Interesse i at flytte til Herning Kommune efter nuværende bopælskommune

Forventninger til at flytte de næste 3 år

Gruppen af potentielle tilflyttere er ellers ret stor. Over 70 % af dem forventer at flytte indenfor 3 år, og det ligger ret højt i forhold til denne gruppes generelle mobilitet på landsplan. I øvrigt er det ofte sådan, at en del af de mennesker, der ikke forventer at flytte, alligevel flytter i løbet af en 3-årig periode. Det kan være på grund af ændrede familieforhold, arbejde eller andre begivenheder i livet.

Figur 22. Forventer du at flytte indenfor de næste 3 år

Kvinder ligger i øvrigt lidt under mændene i flytteforventninger, men det behøver ikke at afspejle de kommende års praksis.

Til gengæld er der en klar sammenhæng mellem alder og flytteforventninger. De unge forventer at flytte meget mere end gruppen mellem 30-39 år. Over 50 % af gruppen 20 til 29-årige forventer helt sikkert at flytte, mens det kun er ca. 20 % af de 30 til 39-årige. Gruppen, der måske forventer at flytte er nogenlunde lige stor med ca. 30 % for begge aldersgrupper.

Indkomst har samme betydning som alder – jo højere indkomst, jo mindre flytteforventning. Mellem 90 % og 75 % af indkomsterne under 500.000 kr. om året forventer helt sikkert eller ja måske at flytte, mens det kun er ca. 43 % af de to grupper på hhv. 500-799.000 kr. og over 800.000 kr. i indkomst, der forventer at flytte.

Flyttepotentialet er altså størst for de unge og dem med lavere indkomst, mens det er mindst for gruppen mellem 30-39 år, med en noget højere indkomst. Men der er stadig et potentiale for dem med høje indkomster i 30erne. Der vil cirka være et sted mellem 35-50 % af dem der kan flyttes i de kommende 3 år, hvis vi ser indkomsttallene og alderstallene under ét.

Flytteplaner og Herning

Der er ingen af de dybdeinterviewede, som står med umiddelbare flytteplaner.

Dog er det tydeligt, at Herning som by og område opfattes meget forskelligt afhængig af eksisterende bopæl. De interviewede i Ikast-Brande og Ringkøbing-Skjern opfatter i høj grad Herning som centerbyen i området, og forbinder den med mere by og flere kulturtilbud end den eksisterende bopæl.

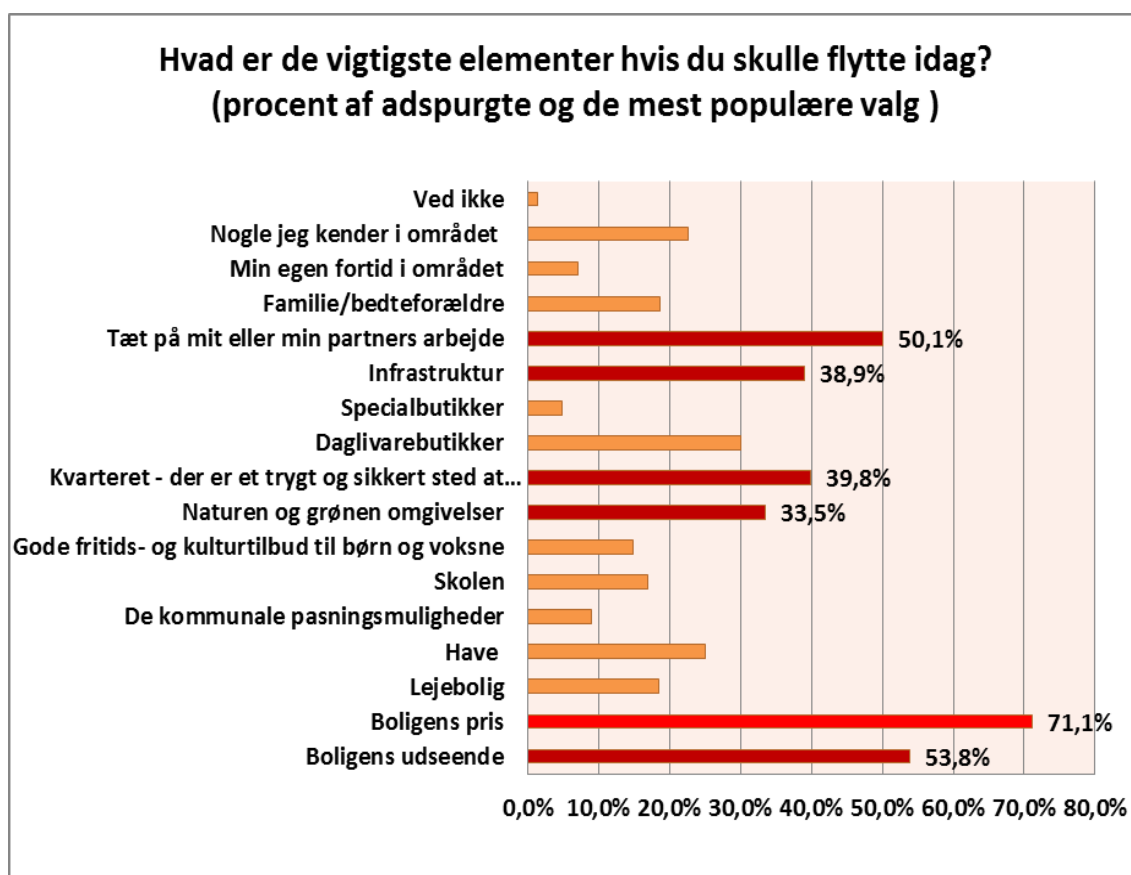
Derimod er de interviewede fra Aarhus og Holstebro meget mere skeptiske. De opfatter Herning som en mindre by og mindre attraktiv end Aarhus, Silkeborg, Holstebro og Viborg, fordi byen, for mange, mangler historisk bymidte, rigtigt cafeliv samt natur og vand. De oplever byen som en soveby og pendler gerne til og fra byens tilbud i f.eks. Boxen.

Mange vil gerne bo i en by med tog, butikker, kultur og liv, som man kan bruge i fritiden. Selv de skeptiske i forhold til at bo i Herning oplyser, at et arbejde vil kunne trække dem til byen.

Hvad betyder mest, hvis du skulle flytte i dag?

De potentielle tilflyttere lægger størst vægt på **prisen på boligen og boligens udseende**, hvis de skulle flytte i dag. Derefter kommer tæt på mit eller partners arbejde, infrastruktur samt trygt og roligt kvarter. Endelig er flere også optaget af naturen og grønne omgivelser i forbindelse med en fremtidig bolig. Elementer som dagligvarebutikker, have, familie og nogen jeg kender i kvarteret spiller også en rolle for de adspurgte.

Figur 23. Hvad er de vigtigste elementer, hvis du skulle flytte i dag?

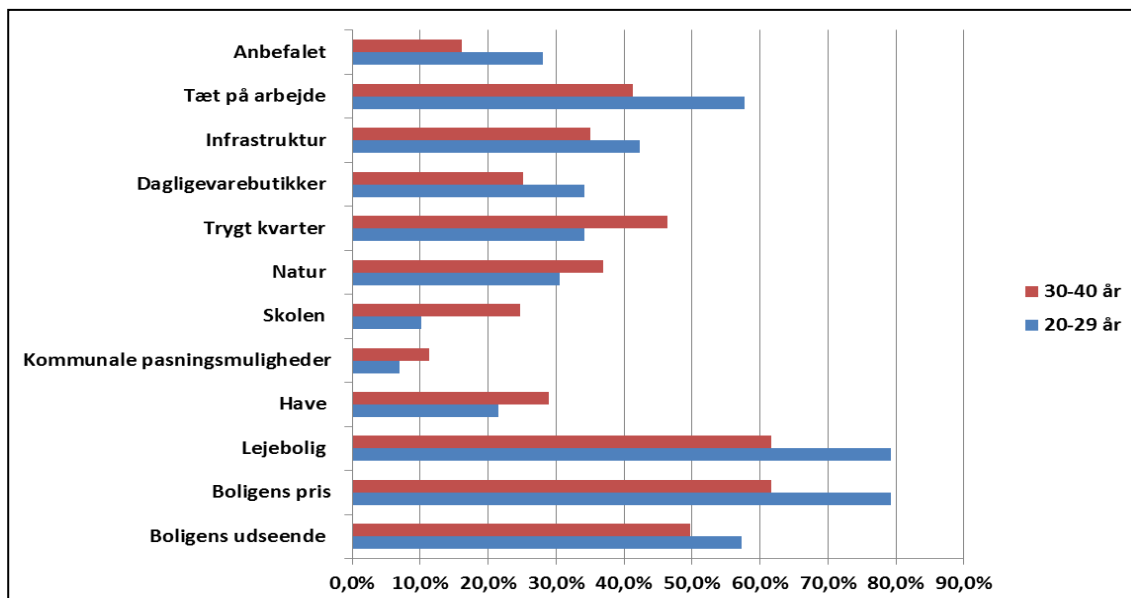

Hvad er vigtigst efter alder

I aldersgrupper de 30 til 39-årige er det trygge kvarter, have, skolen, og naturen udover lejebolig, boligens pris og udseende, de vigtigste elementer ved en flytning. Hvorimod boligens pris,

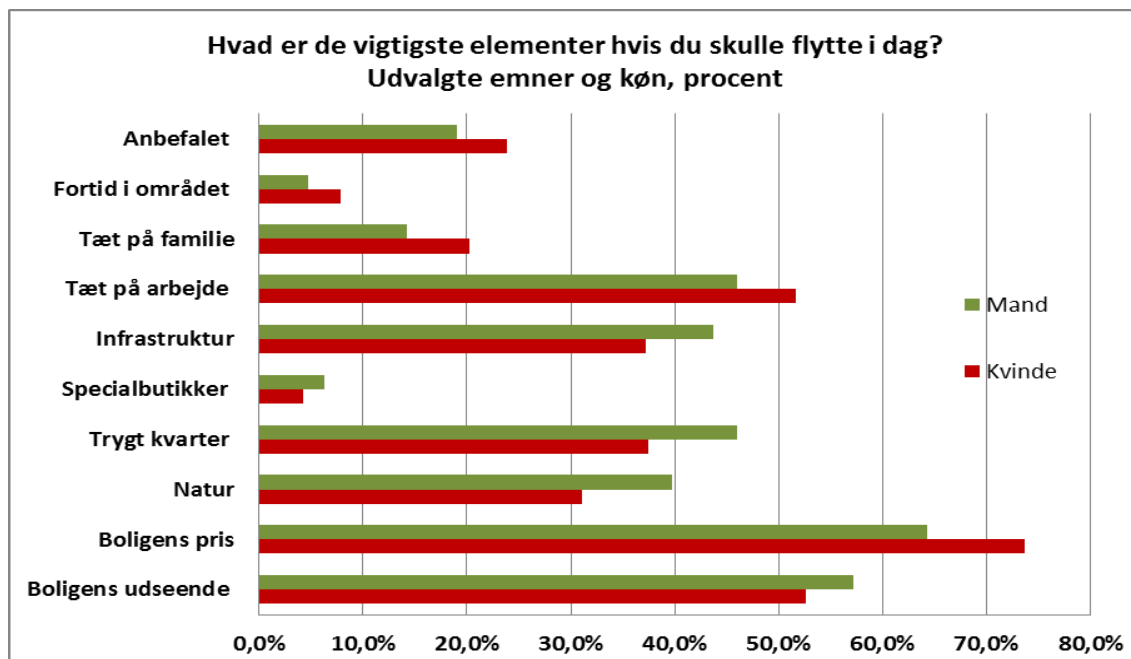
lejebolig samt boligens udseende og tæt på arbejde er de vigtige elementer for de 20 til 29-årige.

Figur 24. Hvilke elementer er vigtigst, efter alder

Oftest er de også i meget forskellige livsfaser, hvor de 20 til 29-årige er under uddannelse eller arbejder, så er det typisk i 30erne, hvor danskerne stifter familie, ser på familiebolig, skole og pasning mm. Derfor er de ældste mere fokuseret på flere elementer samtidigt.

Figur 25. Hvilke elementer er vigtigst, efter køn

Køn har også betydning. Kvinder lægger mere vægt på boligens pris, anbefaling fra andre, for-tid i området og tæthed til arbejde, mens mændene vægter boligens udseende, trygt kvarter og natur højere end kvinder.

Børn i husstanden?

Der er stor forskel mellem, hvad man lægger vægt på ved eventuel flytning, og variable som køn, indkomst og om der er børn i husstanden. Det er først fra indkomster over 500.000 kr., at man for alvor lægger vægt på skolen, daginstitutioner og trygt kvarter.

Tabel 2. De vigtigste elementer ved flytning efter om der er børn i husstanden

	Børn i husstanden	Ingen børn i husstanden
Boligens udseende	42%	59%
Boligens pris	53%	79%
Lejebolig	7%	23%
Kommunale pasningsmuligheder	20%	4%
Skolen	39%	8%
Fritids- og kulturtilbud	20%	13%
Trygt kvarter	57%	33%
Dagligvarebutikker	13%	37%
Infrastruktur	26%	44%
Tæt på arbejde	40%	54%
Tæt på familie	22%	17%
Anbefalet	10%	28%

Det er tydeligt, at børnefamilier lægger mere vægt på at bo i et trygt kvarter, have en god skole, gode pasningsmuligheder samt fritids- og kulturtilbud end familier uden børn.

Par og enlige uden børn lægger til gengæld mere vægt på boligens udseende og pris, mulighed for lejebolig, dagligvarebutikker, infrastruktur, afstand til arbejde, og at de har fået stedet anbefalet.

Det samme mønster tegner sig for indkomst, så vi får et samlet billede af de potentielle tilflyttere af en gruppe af børnefamilier med indtægter mellem 500.000 og 799.000 kr. samt over 800.000 kr. om året, der vælger en kommende bolig ud fra følgende efter vigtighed: Trygt kvarter, pris, udseende, tæt på arbejde, skolen, infrastruktur, tæt på familie og kommunale pasningsordninger samt fritids- og kulturtilbud.

Den anden gruppe består af lavere indkomster under kr. 500.000 om året og uden børn, der prioriterer følgende ved valg af eventuel ny bolig: Boligens pris og udseende, tæt på arbejde,

infrastruktur, dagligvarebutikker, trygt kvarter og lejebolig som de vigtigste med over 20 % af svarpersonerne, der fremhæver disse forhold.

De to typer af potentielle tilflyttere bekræftes også af forskelle i alder. De 30 til 39-årige prioriterer trygt kvarter, natur og skole højere end gennemsnittet, mens de 20 til 29-årige prioriterer lejebolig og pris meget højt (ca. 80 %) og derudover udseende, tæt på arbejde, infrastruktur, dagligvarebutikker og anbefalinger fra andre højere end gennemsnittet. Så vi står med unge i 20erne med lavere indkomster, der ønsker lejeboliger og yngre i 30erne, der vil have ejerboliger og prioriterer tryghed, skole, pasningsmuligheder, natur samt fritids- og kulturtilbud.

To grupper med to forskellige sæt af behov, og som dermed skal nås på to forskellige måder og tiltrækkes til kommunen ved to forskellige strategier i en eventuel markedsføring eller anden aktivitet.

Boligform og type

Valg af bopæl er for de flestes vedkommende betinget af opvækst og familie i området/byen, hvor de er bosiddende.

De fleste ser ejerboligen som den foretrukne boligform, hvis de skal flytte. De opfatter det som en bedre investering end leje samt mere fleksibelt, idet man selv kan få indflydelse på ændringer og tilbygninger mm.

Det svarer meget godt til, at danskernes foretrukne boligform de sidste 15 år har været ejerboligen og parcelhuset eller rækkehuset, med undtagelse af enlige over 60 år.²

Dog syntes en del, at det kan give frihed med en lejlighed, som er mere uforpligtende og ikke kræver så meget. Nogle ser lejligheden som en god mellemstation på boligmarkedet, når man f.eks. ikke er helt afklaret med job og uddannelse. I lejligheder lægger rigtig mange vægt på muligheden for at komme udenfor, dvs. altan.

Parcelhuset med haven er for de fleste den foretrukne bolig, og det gælder i særdeleshed for de børnefamilier, vi har interviewet. De fleste ønsker sig et hus i en ok stand og ikke et håndværkertilbud. Flere har tidligere sat en bolig i totalstand og ønsker ikke, at gøre det igen. Huset må gerne være ældre, men skal være nyrenoveret indeni.

Mulighed for at komme ud og have et privatliv i form af hæk eller afskærmning er noget, de fleste lægger vægt på. Det er også et mønster vi kender fra tidligere undersøgelser³, at de fleste gerne vil have muligheden for at komme ud og have eget rum derude.

Nogle er meget optaget af grønne marker og vand rundt om boligen.

---

² Center for Bolig og Velfærd ved Hans Kristensen og Hans Skifter Andersen.

³ Hinnerupanalysen for HP-gruppen 2009

For nogle er nærhed til skole, butikker og beliggenhed vigtigt, dog er det for de fleste selve boligen og det at føle sig hjemme i den, der er vigtigt.

Hvad er vigtigt for de dybdeinterviewede ved valg af ny bopæl og bolig?

Det vigtigste er, at hverdagen fungerer. Det vil sige en overkommelig afstand fra især arbejde, skole, supermarked og natur og for en del er pendling på 30 til 45 minutter i orden.

For børnefamilien er afstanden til skolen afgørende, da skole og fritidsaktiviteter strækker sig over en længere periode end dagsinstitutioner. Nærheden er derfor vigtig for mange.

De fleste foretrækker også nærhed til dagligvarebutikker.

Afstand og vurdering af afstand er fleksibel. Det er tydeligt, at folk på landet og som er opvokset på landet har en anderledes holdning til afstande og nærhed, end folk med baggrund i en by eller byområde. Det betyder, at det at skulle køre 10 kilometer til Kvickly, kan opfattes som både langt væk og tæt på.

Adgang til tog og bus er et gode, som betyder meget for nogle og mindre for andre. I det midt-vestjyske er mange vant til at starte bilen og har ofte 2 biler i garagen.

Kulturtilbud som koncerter og biograf behøves ikke lige at ligge tæt på, det vil man gerne køre efter.

Derimod ser småbørnsforældre familien i området eller tæt på som et gode. **Det afgørende er dog arbejdets placering i forhold til hjemmet.**

Forskelle mellem kommuner

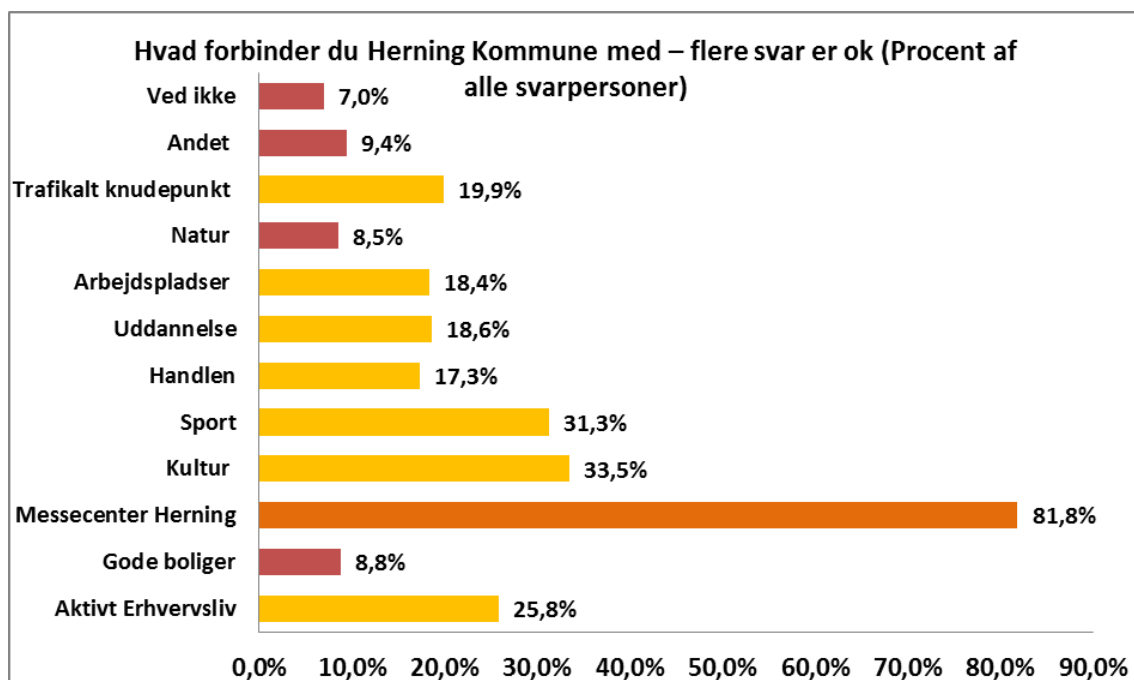
Ser vi kun på potentielle tilflyttere, der i dag bor i Aarhus Kommune, bliver billedet, at de ser mere på prisen (78 %), mere på trygt kvarter(42 %), tæthed til arbejde(52 %), infrastruktur (44 %), dagligvarebutikker(33 %) og anbefalinger (26 %) end potentielle tilflyttere fra Holstebro, Ikast-Brande, og Ringkøbing-Skjern Kommune.

Folk fra Holstebro ligner dog Aarhusianerne meget i profil, så vi sådan set har to grupper af potentielle tilflyttere profilmæssigt: Byboere fra købstadskommuner, der lægger mere vægt på pris, tryghed, tæthed til arbejde og infrastruktur og kommuner præget af mindre byer, hvor man lægger mere vægt på skole og pasningsmuligheder, end i købstadskommunerne. Pris, tæthed, infrastruktur og trygt kvarter har stadig betydning, blot i lidt mindre grad.

Hvad forbinder du Herning Kommune med?

Det er tydeligt, at Messecenter Herning er det, som de fleste forbinder Herning med, dernæst kommer sport og kultur samt aktivt erhvervsliv. Endelig forbinder flere kommunen med, at være et trafikalt knudepunkt med arbejdspladser, uddannelse og handel.

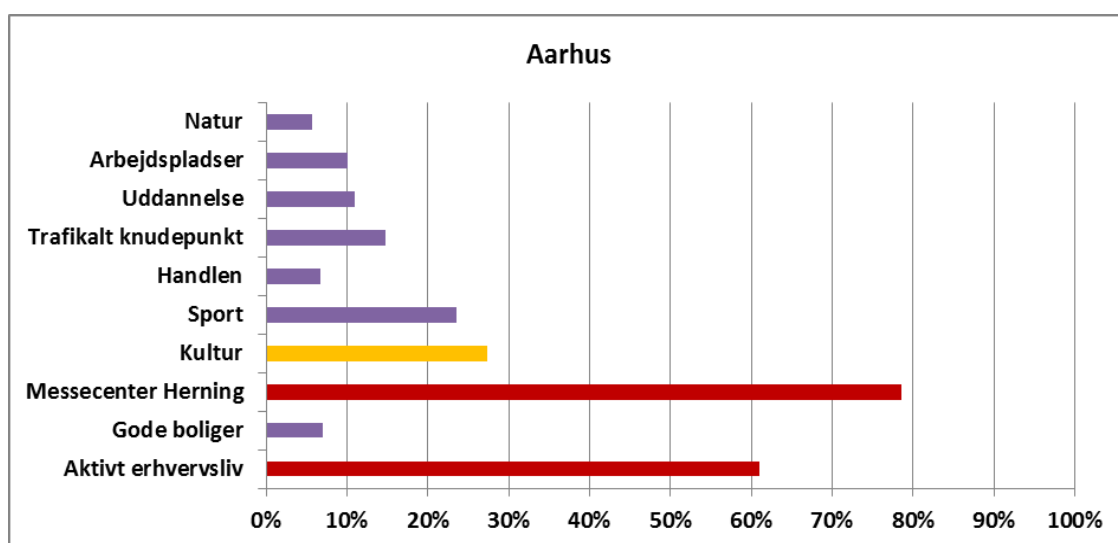
Figur 26. Hvad forbinder du Herning Kommune med?

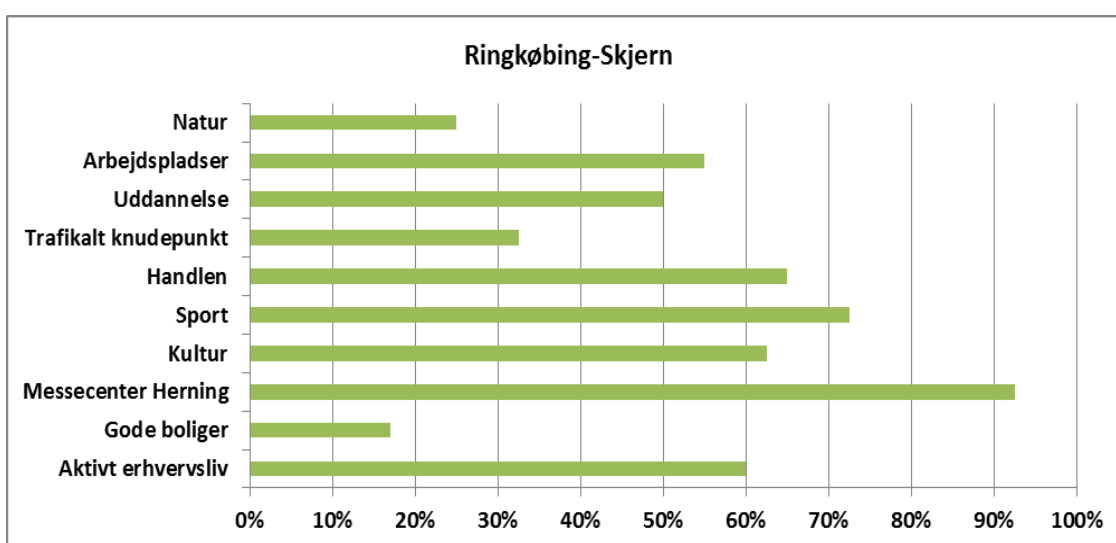
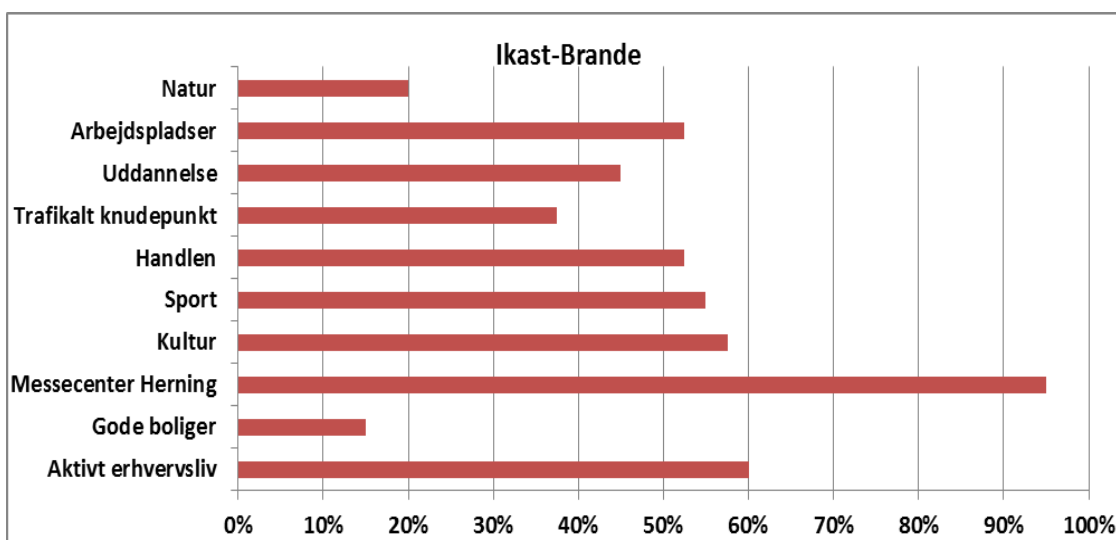
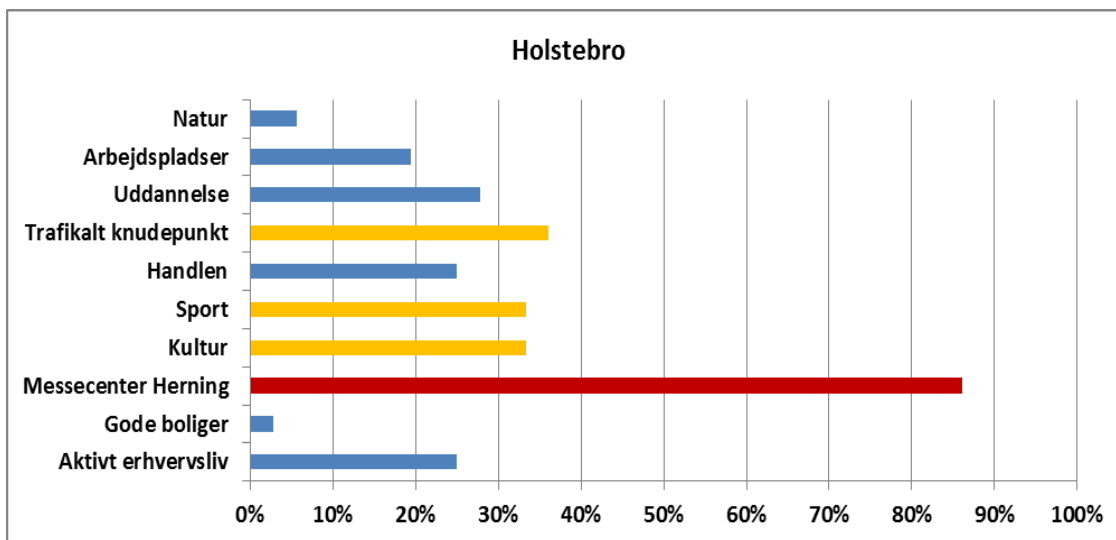
Hvad forbinder du Herning Kommune med, efter bopælskommune?

Svarpersoner fra Ringkøbing-Skjern og fra Ikast-brande fremhæver langt flere områder som noget, de forbinder med Herning end svarpersoner fra Aarhus og Holstebro. Aarhusianerne fremhæver allermindst om Herning. De højeste svarkategorier for aarhusianer er MCH (79 %), Aktivt erhvervsliv (61 %), kultur (27 %) og sport (23 %). Holstebro afviger mest ved ikke særligt at fremhæve det aktive erhvervsliv i Herning. Det er kun 25 %, der sætter kryds ved dette område. Alle de øvrige kommuner ligger på ca. 60 %.

Figur 27. Hvad forbinder du Herning Kommune med? (Aarhus Kommune)

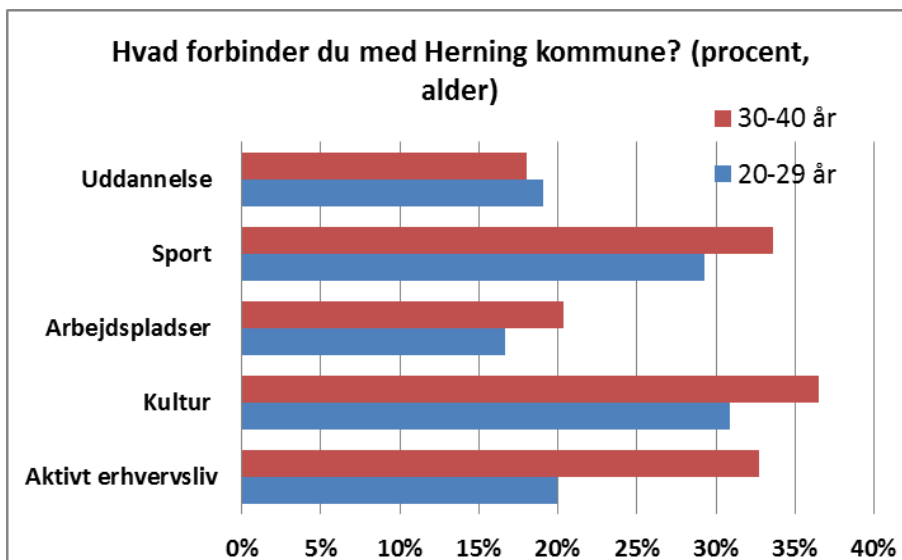

Figur 28. Hvad forbinder du Herning Kommune med? (Holstebro, Ikast-Brande og Ringkøbing-Skjern Kommuner)

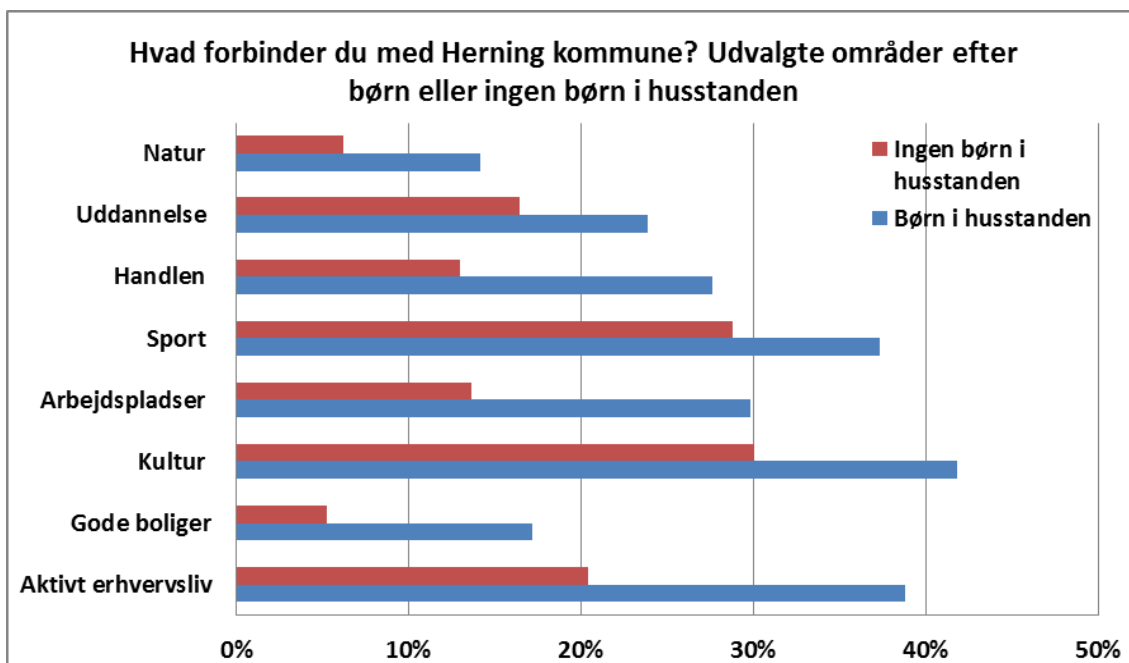
Igen er der markante geografiske forskelle på kendskab og de ting, som man fremhæver afhængigt af, hvor man bor.

Figur 29. Hvad forbinder du Herning Kommune med? (Efter alder)

Det er gruppen i 30erne, der mest opfatter Herning som forbundet med sport, kultur og erhverv. De unge kender lidt mere til uddannelse.

Figur 30. hvad forbinder du Herning med? (Med og uden børn)

Arbejdspladser, kultur, aktivt erhvervsliv, sport, uddannelser, gode boliger og natur forbinder børnefamilierne mere med Herning end dem uden børn. Også handlen fremhæves af børnefamilierne. Dermed har vi de områder, som børnefamilier ser som det særlige ved Herning i forhold til familier uden børn.

Hvad siger de dybdeinterviewede om Herning?

De interviewede forbinder Herning Kommune med Herning by, Boxen, Messecenteret, Herning centeret, Giro d'Italia, Bjarne Riis, FC Midtjylland, togstationen med gangbro hen over vejen og programmet "Hvor fanden ligger Herning?" (satire tv).

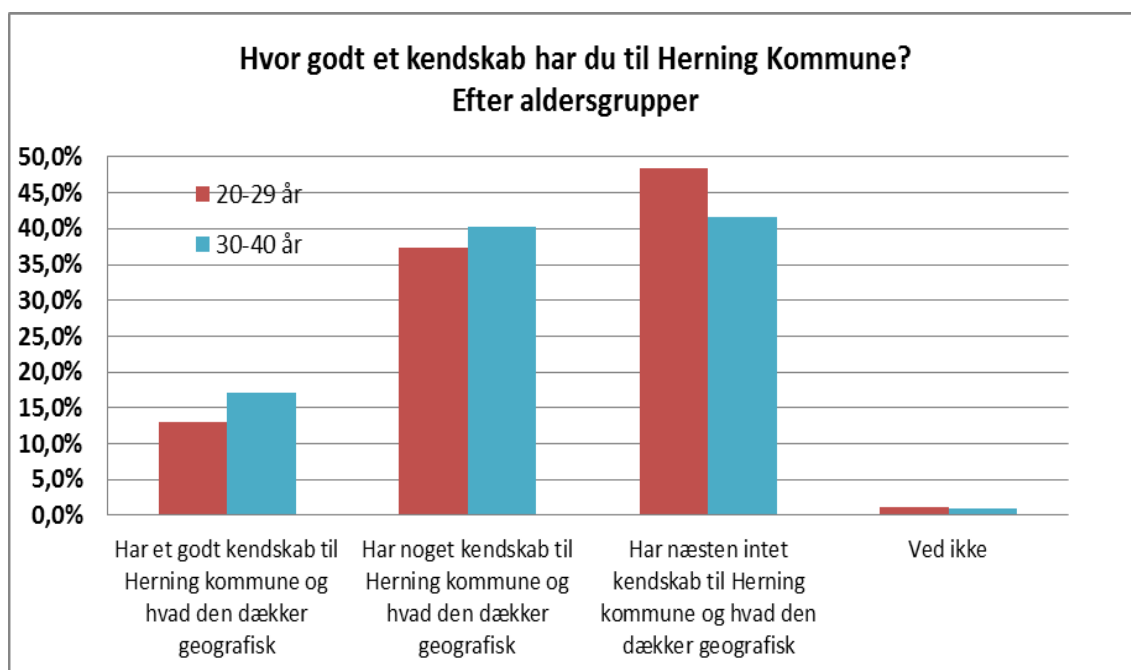
De positive udsagn om Herning: "Dynamik, drivkraft, dynamisk ung borgmester. Handels- og kulturliv. Ambitioner, forstår at sælge sig selv, synlige pga. Boxen. Hyggeligt, sker mange ting kulturelt. Gå i byen muligheder. God infrastruktur med motorvej! Godt erhvervsliv, velfungerende kommune."

De negative udsagn om Herning: Herning midtby opleves som kedelig og uden byliv blandt andet på grund af de mange tomme butikslokaler. Mange skyder skylden på Herning Centeret som har suget alt liv ud af gågaden. Centeret opleves af mange som et negativt sted - de vil hellere gå en tur op ad gågaden. Stille by. Ikke interessant, kold, nybygget, meget firkantet by, industriel, markedsfører sig kun på Boxen! Kommunen bruger for mange penge på kunst og skulpturer. Hellere bruge disse penge på ældre- og skoleområdet.

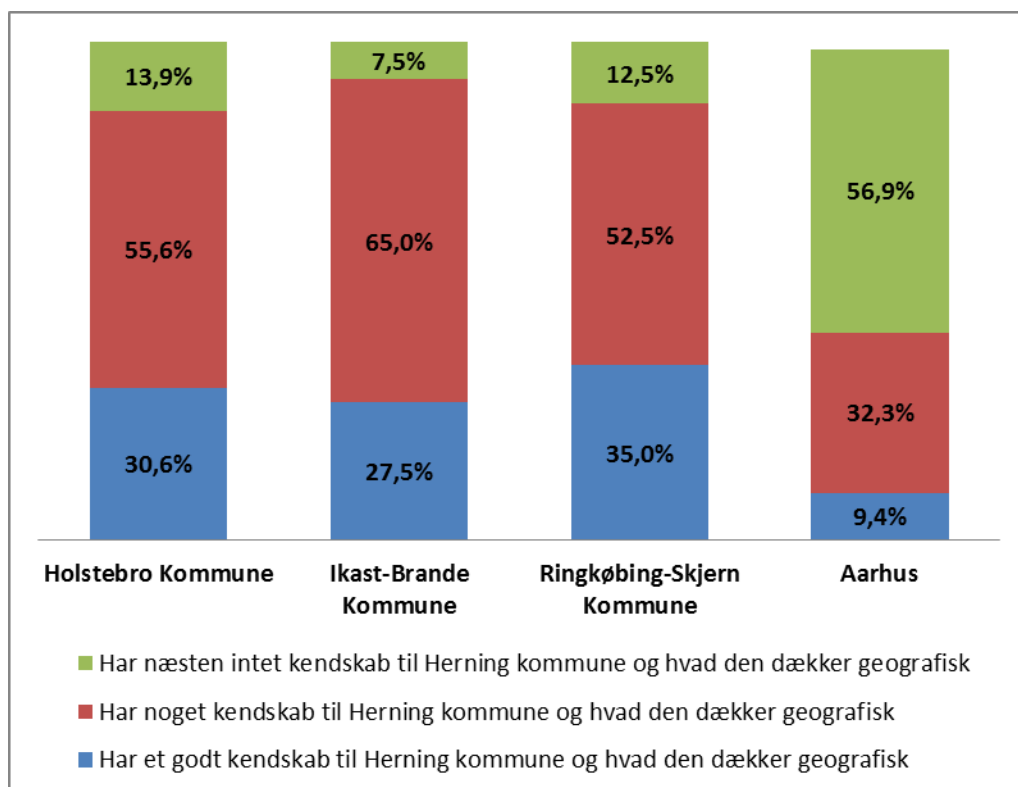
Kendskab til Herning Kommune

Alderen har betydning for kendskabet til Herning Kommune, og det er derfor de 30 til 40-årige, som har størst kendskab til Herning Kommune.

Figur 31. Kendskab til Herning Kommune. Efter alder

Figur 32. Kendskab til Herning Kommune, efter bopælskommune

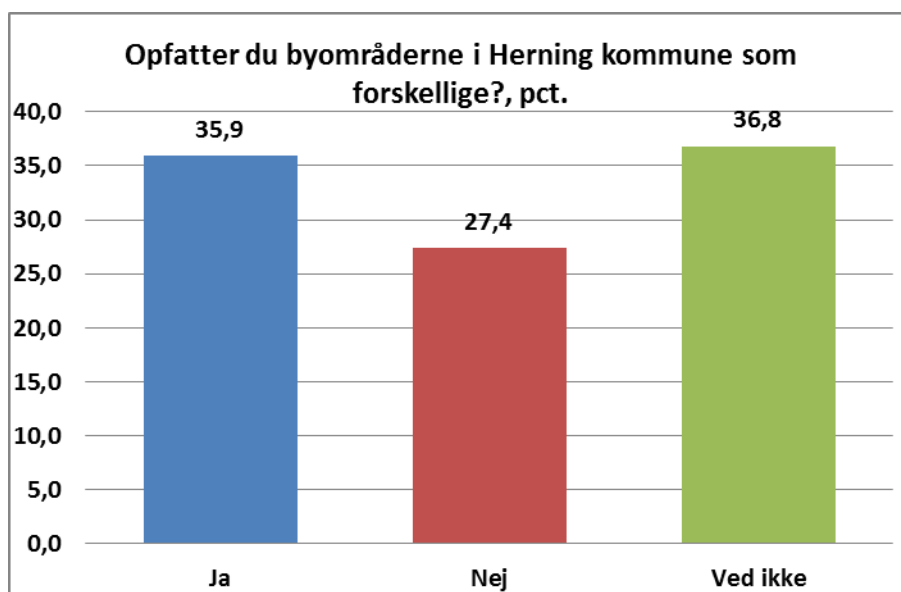

Geografien slår igennem med hensyn til kendskabet, idet de kommuner, som grænser op til Herning har en langt større andel, som har et godt eller noget kendskab til Herning Kommune. I Aarhus har over halvdelen af de adspurgte næsten intet kendskab til byen. Interessant er det, at de adspurgte i Holstebro har et forholdsvis godt kendskab til kommunen, men ikke ønsker at bo der.

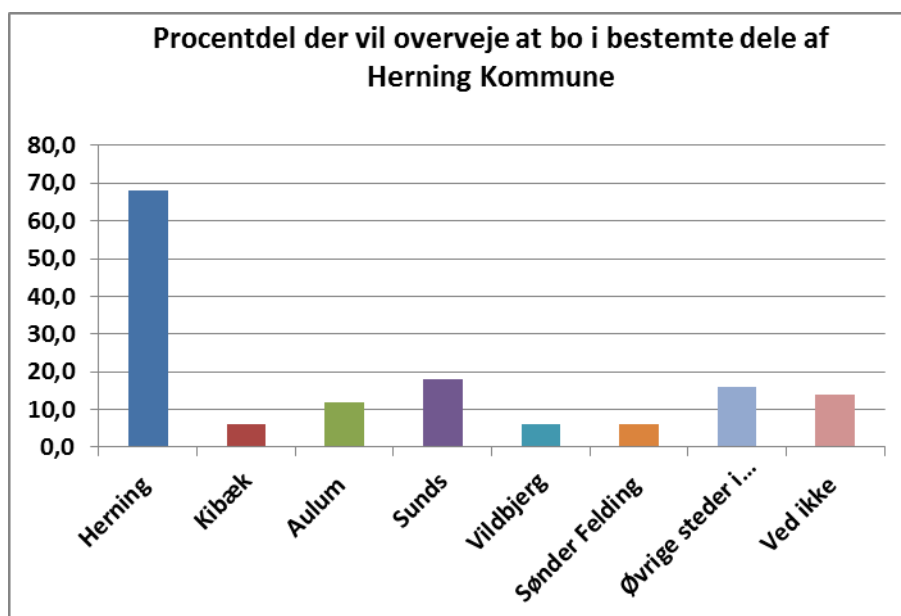
Overvejelser om at bo i bestemte dele af Herning

En stor del af de adspurgte ville overveje at bo i Herning, lidt under 20 % i Sunds og få procenter i de øvrige byer. Der er således mange, som ikke udelukker at bo i det, de forstår som Herning by.

Figur 33. Er byerne Aulum, Herning, Vildbjerg, Sunds, Kibæk og Sdr. Felding forskellige?

Figur 34. Procent, som ville overveje at bo i bestemte dele af Herning Kommune

Hvad siger de interviewede om Herning, Vildbjerg, Sunds, Kibæk, Aulum og Sønder Felding?

Nedenstående er bemærkninger fra de interviewede og kan derfor ikke betragtes som sandheden om steder og byer, men nogle umiddelbare indtryk og holdninger blandt de interviewede.

Herning

- Stor og gang i den
- Hovedby og storby i kommunen/området
- Herning som kommune er fin, men byen Herning er en af de mest utiltalende i landet for mig.
- En stor klods, som er bygget i beton

Kibæk

- Lokalt samfund
- Meget lille
- I mine øjne uddøende sammen med Sdr. Felding, Vildbjerg og Kibæk.

Aulum

- Ligger langt mod vest - naturskønt
- Aulum er egentlig pæn nede i midtbyen, men ret afsides
- Sikkert billigt, men langt ude på landet
- Aulum er ret død, ikke meget udvikling

Sunds

- Sunds ved søen – Sunds for søen
- Ligger mere centralt
- Byen rummer det mest nødvendige
- En by, man bare kører igennem

Vildbjerg

- Byen er større end Sønder Felding og Aulum
- Den er i god udvikling og god handelsby
- Folk kender bedre hinanden end i Herning
- I Vildbjerg – bor de samme familier i generationer, de som aldrig tog en uddannelse og kom derfra

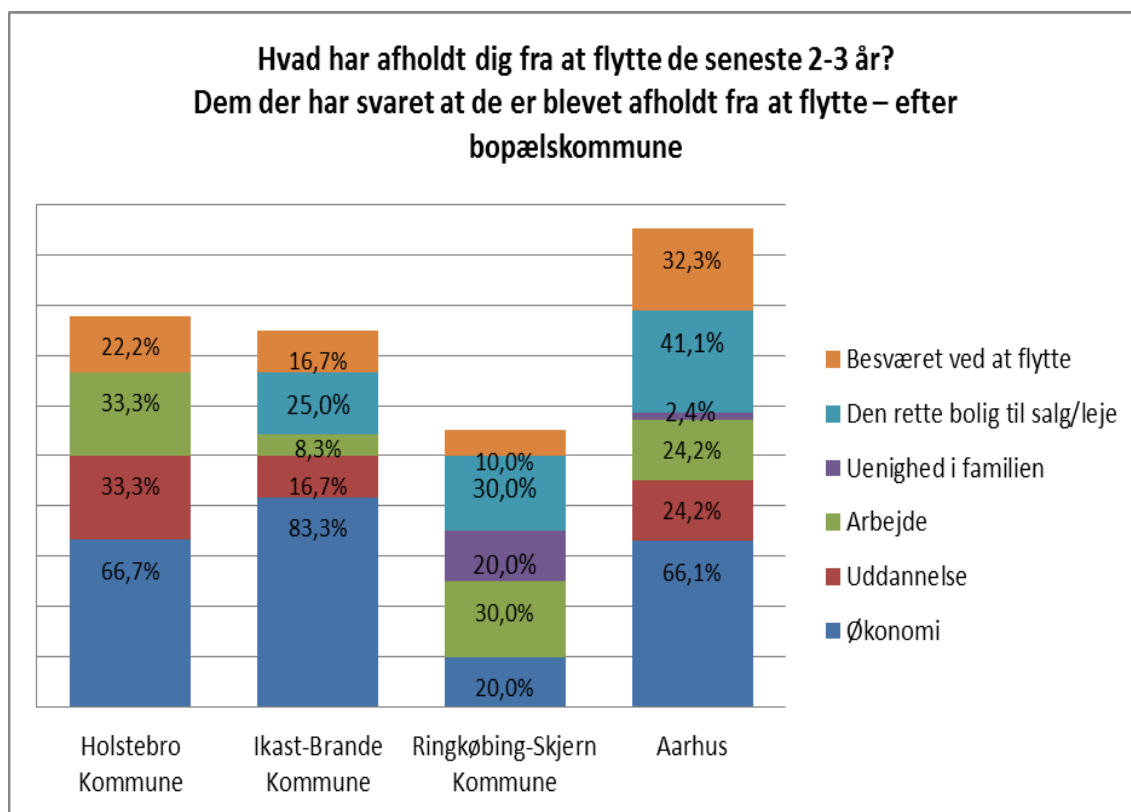
Sønder Felding

- Hyggelig men afsides
- Pæn natur omkring åen og godt sammenhold
- Meget lille og stille by

Hvad har afholdt dig fra at flytte?

Omkring en tredjedel af alle de potentielle tilflyttere har haft planer om at flytte de seneste 2-3 år. De er ikke flyttet af en række grunde, som de har opgivet til undersøgelsen. Hovedkategorierne har vi samlet i et søjlediagram.

Figur 35. Hvad har afholdt dig fra at flytte?

Økonomi har været en væsentlig faktor i Aarhus, Ikast-Brande og Holstebro kommuner, mens det ikke har spillet så stor en rolle i Ringkøbing Kommune. At kunne finde den rette bolig og besværet med at flytte har også spillet en rolle i Aarhus Kommune. Uddannelse er en anden af de vigtigere faktorer i både Holstebro, Aarhus og Ikast-Brande kommuner, hvilke nok skal forstås som færdiggørelse af uddannelse som en hindring for at flytte. Århusianerne har mest besvær med at finde den rette bolig til salg.

Samlet kunne man forsigtigt fortolke som, at en del flere Århusianere kan flyttes i de kommende år, hvis økonomien bliver bedre, man udbyder de rette boliger til dem og de overvinder deres afstandtagen fra besværet med at flytte. Bedre økonomi ville få mange til at flytte fra Ikast-Brande Kommune og ditto i Holstebro.

De potentielle tilflytteres vurderinger af forskellige hustyper

Vi viste de på potentielle tilflyttere billeder af forskellige huse, for at få et billede af deres præferencer i forhold til hustyper.

Resultaterne er ikke entydige, men viser, at folk ikke ønsker bestemte hustyper men flere forskellige, samt at hustyper giver anledning til mange forskellige følelser og holdninger.

Derfor kommer deres kommentarer under hvert af de billeder, som vi fremviste. Der er købere til mange typer af huse og det samme hus kan få meget forskellige følelser og tanker i gang hos de adspurgte.

Nyere parcelhus:

Positivt: Masser af have. Pænt nyt hus. God stor terrasse. Nemt at holde med kun græsplæne. Flot - bor selv i et lignende og kan godt lide de nye store udstykninger med forskellige huse og arkitektur. Rigtig flot parcelhus. Kunne finde på at bygge denne type hus selv. Det er lækkert indeni. Ok. Klassisk typehus. Synes det er pænt med mursten frem for pudset facade. Den flade plæne er velegnet til fodbold

Negativt: Hr. og Fru Danmark! Kedeligt, intet privatliv, upersonligt, typehus. Lidt for meget parcelhuskvarter over det, intetsigende uden sjæl. Lidt for velholdt have. Ret dyrt. Alt for nyt. Kedelige brune sten. Kedelig have og græsplæne. Alt for tæt og åbent. Hellere et stakit op indtil hækken gror op for at give læ og privatliv. For mange med samme hus/have. Det mangler sjæl.

Ældre Parcelhus:

Positivt: Mere spændende end det nyere parcelhus pga. haven i forskudte niveauer. Hellere købe dette hus og så renovere end at købe det nyere parcelhus. Fed grund. Naturlig. Mere sjæl. Ikke flad grund med kasse ovenpå. Ser fint ud udefra. God plads til leg. Charmerende at det er bygget ind i grunden, og at terrænet ikke er lavet helt lige og plant. Størrelsen og det skrånende terræn tiltaler. Fint nok. Godt sted at bo, selv sætte i stand – hyggeligt – vokset op i et sådant selv. Kunne være fint beliggenhedsmæssigt hvis det lå i et meget centralt og attraktivt kvarter. Mere personligt end det nye hus. Haven er der brugt mere tid på. Hvis det er renoveret indvendigt - super sted at bo. God stor have. Lidt mere privatliv end i det nye parcelhus' have. "Det er bedre og hyggeligt – sådan et vi selv bor i" Dejligt med opvokset have. "Bedst lide et gammelt hus, som er peppet op". Stilen kan man lave om. klassisk. Vokset op i sådan et hus. Der er mange af dem, så de kan nogle gange fås til en ordentlig pris. Godt privatliv pga. at haven er vokset til. Velafprøvet model, når det har holdt i 50 år snart, så har tiltro til at det holder.

Negativt: Sølvbryllupskvarter. Noget for yngre, som kan sætte det i stand etape for etape. Svi-gerforældre har denne hustype: det hører lidt en anden tid til. *Det ville aldrig komme til at ske! Det synes jeg ikke er et attraktivt hus! Den der 70'er stil det er bare ikke lige mig!* Det kræver sikkert istandsættelse. For tæt på naboer. Ville hellere have haft 1.sal på. Orker slet ikke besværlig renovering af gammelt badeværelse osv., hvor rør osv. skal skiftes ud (taler af erfaring). Skal renoveres hvis det er gammelt indvendigt: mindst fra 90'erne. Er IKKE til mudderfarvede eller grønne klinker på badeværelset, vil hellere have hvidt. Ville gerne have flere træer osv. i haven. Sikkert lillebitte køkken.

Kubistisk moderne hus:

Positivt: Fedt – dog helst placering i det åbnelandskab på en gammel grund ikke i parcelhuskvarter. Drømmehuset! Store vinduespartier, forskudte plan, kuperet grund, flere terrasser, det er perfekt! Vil meget gerne bo der. Super farvevalg. Vild med minimalistisk stil. Synes huset er ok sjovt, fin grund med niveauforskelle, god hældning på grunden. Dejlig terrasse. Stil, sit eget sprog, noget specielt. Huset er fedt – men alt for dyrt for os. Flot stilen med det sort-hvide og firkantede look

Negativt: Lidt for nyt, for firkantet, blok. Ikke hendes smag. Klinisk rent med det blanke hvide lærred som den skurede væg. Er mere til murstenslooket. Ikke hjemligt. Gigantisk, næsten for nyt, hækken er for lille og lav og kun græs. Det er for ny anlagt. Der mangler et stort gammelt træ. Vil hellere have et hus hvor haven er vokset til. For minimalistisk. For sort hvid. Koldt og kedeligt. Designerhus. Endnu værre end det nyere parcelhus. For moderne. *”Det, at bo i en eller anden lille betonklods, det ville jeg ikke kunne. Det er simpelt hen for firkantet! Og det virker for indelukket efter min smag. Det virker som om, at blive puttet i en eller anden lille kasse og så sige her bor du, og så er det sådan et eller andet lille dukkehus hvor du kan tage taget af og så kan du flytte rundt med, ej, det ville jeg ikke kunne. Arkitekten har haft en dårlig dag, da han smed sådan nogle firkantede betonklodser.”*

Kubistiske rækkehuse:

Positivt: Der kunne jeg godt bo som 50+. Sikkert lækkert indvendigt. Meget fedt! Vil gerne bo sådan, hvor det ikke er afgrænset, hvilken have der tilhører hvem. Mangler bare lige et fælleshus, så er hun klar. Kunne sagtens bo der. Gode terrasser. Stramme linjer. Mulighed for fællesskab med naboer. Ingen have er meget tiltalende. Flot med pudset hvid facade, det er drømmen frem for røde/gule mursten. Socialt at naboer er tæt på – møde hinanden – det sociale betyder en hel del. Kan lide byggestilen og ok med rækkehus. Moderne, nyt, alternativt pga. de fælles grønne områder. Sjovt hvis det fungerer med naboer. Hvis børnefamilier: kunne være socialt med børn der leger.

Negativt: Stærekasser! Intet privatliv overhovedet. For meget storby og beton. Kan ikke se sig selv i dette! Gider ikke dele udenomsplads med naboer, vil meget hellere have sit eget. Det er for blokket, for firkantet, for nyt. Ikke privat nok, for åbent, hellere privat og indhegnet have. Kun som sommerhus. Synes de nybyggede huse kan skjule usynlige skader, da huset ikke er gennemtestet gennem mange år. Er vokset op med at flade tage er farlige, man risikerer utæthed.

Citater om Herning fra tilflytterne til Herning, Viborg, Holstebro og Silkeborg

"Natur det er ikke lige det der er det smukkeste her omkring Herning. Det er jo et fladt og kedeligt område hvad det angår. Så er Østjylland jo langt kønnere. (...) Det er på minussiden her, den omgivende natur. Silkeborg det er jo nemt nok at komme frem og tilbage, det ville jo ikke betyde noget at bo i Silkeborg og arbejde i Herning. Og det er jo meget kønnere i Silkeborg det må man erkende, eller ja i Viborg også. Herning de er nødt til at trække på noget andet". (mand 61, Herning).

"Det er et STORT kritikpunkt af Herning, at der ikke er en direkte offentlig transport fra Herning til Billund! Politikerne her de er kun interesseret i at Karup lufthavn den bevares. Det er et stort kritikpunkt! Det er jo meget bøvl at komme med offentligt transportmiddel herfra og til Billund som er den internationale lufthavn, du kan komme rundt i verden bare ved at køre til Billund". (...) "Jeg tror det betyder noget, for os selvfølgelig når vi skal på ferie en gang imellem, men bestemt også for virksomheder i området, at trække virksomheder til at der ligger en international lufthavn med gode forbindelser. Dét synes jeg er en forkert prioritering, det er noget de kan gøre noget ved! De kan ikke lave om på naturen her omkring" (...) "Det er noget af det der kan udvikle området tror jeg hvis der var en god forbindelse til en lufthavn. Det ser du jo rundt i verden, det betyder rigtig meget også for virksomheder hvor de placerer sig henne, er der en lufthavn i nærheden til at komme dertil, det tæller!" (mand 61, Herning).

"Der er et godt liv meget af tiden. Jeg synes cityforeningen de arrangerer meget, så der er noget liv i gågaden og jeg tror også det er nødvendigt for at holde liv i de der små butikker, det er jo en døende race. Detailhandlen de har det ikke nemt i forhold til centret. Og det er sådan her i byen med masser af tomme butikker". (mand 61, Herning).

"Jeg tænker hvis jeg en dag skulle udenfor Silkeborg for at shoppe så kunne jeg bare ikke finde på at tage til Herning! Så var jeg helt hundrede taget til Aarhus og hvis ikke Aarhus, så var jeg nok taget til Aalborg. Selv om at der egentlig er kortere vej til Herning. Den har ikke nogen tiltrækningskraft for mig! Hvis jeg endelig skal bevæge mig langt væk for at komme ud og opleve noget andet eller tage ud og shoppe så kan jeg lige så godt gøre det ordentligt, fordi der ikke noget i Herning som Silkeborg ikke har. Så jeg kan ikke rigtig se nogen grund til at tage dertil". (kvinde 25, Silkeborg).

"Her i Silkeborg der har vi søerne hele vejen rundt og skovene, jeg synes det er en pænere by på rigtig mange måder! Så mange gange har jeg nu heller ikke været inde i centrum (af Herning), så jeg ved ikke om der skulle gemme sig en hel masse perler rundt omkring, men det er bare ikke det indtryk jeg har!" (kvinde 25, Silkeborg).

Fordomme om Herning: *"For det første er der rigtig, rigtig mange udlændinge og der er rigtig meget ballade. Sådan hvad jeg har hørt så er det bare sådan lidt.. altså der går også nogle folk fra Herning oppe på seminariet og de er lidt kedelige, det er sådan nogle der har slået sig ned meget tidligt og fået børn meget tidligt. Nu generaliserer jeg helt vildt, men nogen som er vok-*

set op i Herning og aldrig har lavet andet end at bo i Herning og køber et hus i Herning for at være tæt på deres forældre.” (kvinde 25, Silkeborg).

”Vi havde besluttet os til sidst i søgningen at det ikke blev Herning, fordi vi følte at selv om vi havde boet der i et lille år, at det bare var en by i ørkenen. At det simpelthen var for kedeligt og dødt! Vi manglede naturen og der er kun en uægte sø, Fuglsang og så er der en skov hvis man er heldig i Langtbortistan. Men det er simpelt hen for lidt af det vi ønskede også fordi vi kommer fra Sønderjylland hvor vi har boet ved vand og skov, så havet var egentlig et kriterie, men søger det kunne være et alternativ.” (kvinde 30, Silkeborg).

”Vi kender jo godt Herning og byen og hvad der sker og kulturlivet og alt det fordi vi har boet der i et år, men det var ikke noget der imponerede os til at vi tænkte at der skal vi tilbage. Den eneste grund til at vi kiggede på Herning det var fordi at boligpriserne var billigere. Men til sidst i processen der blev vi enige om at så vil vi hellere have mindre og så bo i Silkeborg, fordi at så meget forskel er der ikke. Og så skal det siges at Silkeborg er jo også tættere på Aarhus som er den 2.største by i Danmark så rent pendlermæssigt der vidste vi begge to at vi ville skifte job mange gange i den bolig vi valgte”. (kvinde 30, Silkeborg).

”Den var simpelt hen for kedelig Herning, gågaden er blevet for kedelig og lever kun af et indkøbscenter, så også bare bylivet i sig selv dengang da vi boede i Hammerum, vi synes det var fuldstændig forrykt at caféerne var lukket om søndagen. Det eneste tidspunkt vi havde tid til at gå ud og slappe af det var om søndagen, og der var Herning død! Der var ikke en eneste café der var åben og det er der heller ikke den dag i dag. Og det hænger ikke sammen! Ikke fordi vi skal ud hele tiden, men vi skal ikke bo i en by der er død om søndagen, man skal kunne komme ud og få brunch!” (kvinde 30, Silkeborg).

”Lige meget hvem du spørger, når du siger Silkeborg, så siger de eeeeej, og det er jo ikke kun på grund af naturen, folk siger også ej det er en hyggelig gågade hvor der sker lidt og der er nogle hyggelige caféer. Så ja 90 procent natur og skov og by. Men altså Silkeborg har god omtale, der har Herning måske ikke lige det bedste ry. Det er det der med at centrum er død. Jamen det er helt vildt ærgerligt og jeg ved godt at kommunen ikke kan gøre alt, men de kan godt lave nogle tiltag og putte nogle midler ind sådan så gågaden bliver noget mere. Jeg har en veninde som bor i Hauge lige uden for Herning og hun har 10 minutter ind til Herning centrum, men hun er også nogle gange kørt forbi her og sag,t jeg skal ind og shoppe, og så siger jeg jamen hvorfor kommer du så til Silkeborg? Herning det er bare så kedeligt, det er meget mere hyggeligt inde i Silkeborg. Og det fortæller jo også bare at lidt, at det kan godt være at de har et center og det er dejligt center og jeg har handlet der selv mange gange men det er jo døds-sygt!” (kvinde 30, Silkeborg).

”Det har ødelagt hele centrum! (Herning Centeret) Man kunne håbe på hele bylivet hvis de kunne få det op at køre igen. De gør det alt for attraktivt at tage ude i centeret og jeg ved godt at det er tiden og billigt, men vi har også bare en kultur hvor butiksmiljø og kultur og det at kunne gå op og ned af en gågade det er ret unikt for Danmark. Og når man spørger folk så er det egentlig også det de vil. I hverdagen er indkøbscentre jo bare nemme, men de er ret upersonlige og ret kedelige sådan over tid! Det der sker lige nu for Herning som vi kan se det er

jo bare at bylivet det dør desværre og det gør bare at byen som helhed dør. Fordi vi vil kunne gå derinde og der skal være boder om søndagen med bagagerumsmarked og så går man lige ned og får en kop kaffe." (...) "Der er for mange lejemål der er til leje og jeg kan ikke forstå at man som kommune ikke gør noget mere for at bibeholde gågaden!" (kvinde 30, Silkeborg).

"Som kommune kunne man lave noget pop-up koncept som gjorde at man kunne få folk ind til byen og så kan det godt være at det er nogle unge iværksættere som ville være der fem måneder og få lov at leje et butikslokale og så er de væk igen, men så ville der ske nogle ting inde i byen som gjorde at det ville være attraktivt at komme derind. Og det er det ikke nu, selv om der er åbnet en ny B & O butik! Det er stadig for dødt!" (kvinde 30, Silkeborg).

"Innovativ markedsføringskampagne fra Silkeborg kommune: Bestille flyt til Silkeborg-poser til hendes veninder med gavekort og gratis billetter til pølsevogn, biograf, museum, gratis sut osv. personlig anbefalingskampagne skal lokke folk (børnefamilier i 30'erne og 40'erne) til byen. Herning kunne have gjort akkurat det samme, de er bare et skridt bagud. Tænke ud af boksen." (kvinde 30, Silkeborg).

"Noget af det jeg synes Herning gør rigtig godt det er på kulturfronten. Der kan jeg godt nok godt se at der er de rykket længe fra Viborg. Der sker virkelig noget. De får nogle ting til Herning som bare er fedt. Det er der jeg har været henne mange gange og set shows i Boxen og koncerter, det har jeg. Men jeg synes, og det kan den jo ikke gøre for, men det er bare sådan en ny by! Så på den måde synes jeg bare det er sådan en kedelig by! Altså man kan ikke gå i noget domkirke kvarter med brosten, det er meget meget lidt de har af det. Der er ikke de her kvartaler med gamle villaer på den her måde som er enormt charmerende i min verden. Og så forbinder jeg det lidt for meget med Teko, altså industri, tøjproduktion selv om det vist er ude i Brande (...) Men lidt for ny by og så laver man en sø, men det er sådan en kunstig sø." (kvinde 31, Viborg)

"Aulum: Jeg forestiller mig at det er sådan et lille bitte sted hvor de ikke har så meget, men sikkert nogle huse og en skole og en børnehave, uden at jeg nogensinde kunne finde på at bosætte mig der. Hvis jeg skulle flytte så blev det Herning! Vi har overvejet det i forbindelse med at der kommer det der nye kæmpe sygehus og det vil formentlig avle nogle arbejdspladser, men jeg har det svært med at komme ud vestpå, jeg ved ikke hvorfor. Det er jo pjat men det er Vestjylland for mig og det er det virkelig og det er det ikke her. Og det er lidt mere tarveligt at bo i Vestjylland. Det er fjollet men sådan har jeg det." (kvinde 31, Viborg)

"Sådan er en provinsby af den størrelse jo, det er en central gade der engang var trafikeret og nu er belagt og så går man langs det, man kan ikke få det der latinerkvartershygge som der er i Aarhus. Fordi det er jo en større by med en anden tradition og historie og den er der altså ikke her. En by der er opstået i slutningen af 1800-tallet den kan jo ikke vise tilbage til munkeklostre osv. så det er da fint nok, men jeg kan da tænke andre byer der er væsentlig mere hyggelige! Jeg kan godt lide kulturhistorie og varietet og der er det de større byer der har langt mere at byde på! En bredere vifte af kvalitetsprodukter og nogle nichebutikker som ikke ville kunne klare sig herude. For i Herning er det et spørgsmål om at hvis det er billigt og der er meget af det så vil man gerne have det. Altså det er helt klart kræmmertilgangen." (...) "Jo det ville være

sådan noget som Aarhus eller Silkeborg er også meget hyggelig og Ringkøbing er hyggelig, de har nogle gamle fine gader. Viborg er også lidt mere varieret, der er noget kuperet terræn og flere gader der er et indkøbsområde, ikke bare den der lige landevej der nu er blevet gågade. Den er langt mere hyggelig end det her!” (kvinde 32, Herning C.)

”Og det foretrækker jeg milevidt frem for de der dødssyge indkøbscentre der skyder op alle steder, som jeg synes er gudsforladte og triste. Så hvis jeg kan undgå at komme ud i det store Herning-centerkompleks derude så gør jeg det. Jeg bryder mig ikke om ja den stemning der ligger i indkøbscentre. Det er meget muligt at det er mange butikker samlet et sted osv, men jeg synes det tager charmen af det som det har oppe i gågaden her. De har alle de praktiske foranstaltninger med gratis parkering og store vogne osv. og det er jo så bare min personlige oplevelse af det, men jeg synes folk de er triste i øjnene dem der går derude. Jeg synes det er uden charme og uden liv. Det er praktisk og det er materialistisk men det er ikke en oplevelse! Så derfor er det også lidt træls at se at butikkerne klarer sig rigtig skidt oppe i gågaden her, det er ærgerligt for der mister man jo noget byliv!” (kvinde 32, Herning C.)

”At bo i Herning, det tiltaler mig bare slet ikke. Jeg kan ikke forklare dig hvorfor. Det er bare ikke en by der tiltaler mig. Derimod kan jeg bedre lide Holstebro! Jeg kan rigtig godt lide Holstebro.” (kvinde 41, Vildbjerg)

”Jeg vil da sige at Herning centeret har da ødelagt en del for Herning gågade. Jeg synes det er en skam at de ikke hænger sammen fx som i Viborg, hvor Sankt Mathias marked den går lige oppe i gågaden, det synes jeg da er en skam at den ikke gør oppe i Herning. At den ikke ligesom hænger sammen med gågaden, det synes jeg da er ærgerligt for dem. Og jeg tror også det kommer til at koste dem på et tidspunkt fordi der er også rigtig mange butikker der lukker og der er rigtig mange butikslokaler der står tomme. Så jeg tror Herning skal passe på!” (kvinde 41, Vildbjerg)

”Herning virker lidt mere virksom og Viborg virker lidt mere traditionsrig og lidt langsomudviklende. Og så kan jeg ikke lade være med at tænke på at Viborg faktisk blev tilbudt Boxen men sagde nej, den er sådan lidt mere tilbageskuende, Viborg, at ting nok skal komme til dem. Mens Herning gør noget mere lidt mere aktivt.” (mand 35, Viborg)

Citater om Herning Kommune fra de Potentielle tilflyttere fra Aarhus, Ikast-Brande, Ringkøbing – Skjern og Holstebro.

”Selve bylivet jeg oplevede i Herning det var ret kedeligt! Det virkede ikke som en interessant by. Der virkede meget stille. (..) Der er ikke noget der siger Herning det var et fedt sted, der skal vi da hen igen! Den har ikke formået af fange mig. Gågaden er jo komplet død! Det er noget af det jeg nyder ved Holstebro det er at gågaden og selve handelslivet nede i byen er godt og der er altid mennesker og der er masser af butikker at se og der er open by night fandeme nærmest hele tiden og så igen eller et eller andet arrangement og det synes jeg er hyggeligt. Det er en hyggelig gågade at gå i. Jamen går du igennem Herning gågade jamen det er jo bare, butikslivet virker rimelig trist og der er ikke så mange mennesker.” (Mand 26, Holstebro)

"Herning virker lidt som en kold by – meget nybygget og meget firkantet. Hele indtrykket af når du går i Herning, det virker meget industrielt, det virker meget mindet på vi skal videre, vi skal bygge noget, vi skal udvide, vi skal have gang i kongrescenteret, vi skal have gang i boxen. Det skal blive større. Hvor i en by som Holstebro jamen det er lidt mere: Vi HAR en god by, lad os da værne om det vi har, vi bygger noget lokalt og noget sammenhold i byen. Den virker bare mere tæt end Herning gør." (Mand 26, Holstebro)

"Der er ikke kommet noget der har sagt Herning: dét er stedet!" Hvis man fik pointeret nogle salgspunkter for Herning: Det her det kan vi tilbyde, det her det er unikt for Herning. Så kunne der måske godt være nogle af de ting der kunne sige jamen ok det kan vi få i Herning, det kan vi ikke få andre steder, men det hører man jo ikke! Den der offensive marketing den mangler. Tilbyde et eller andet unikt som man ikke ville kunne få andetsteds. Noget som ligesom er specielt for Herning og kunne trække os dertil. Og Boxen er ikke nok! Så meget til koncert og håndbold er vi ikke." (Mand 26, Holstebro)

"Igennem de seneste år det man fornemmer at Herning har profileret sig mest på det har været Boxen i Herning. Og ja hvis man går til mange koncerter så er det da selvfølgelig unikt men ellers for en almindelig boligsøgende familie som skal have børneliv og det hele til at fungere så er det jo ikke det vi går efter! Så er det jo gode faciliteter og det er gode børnepasningsmuligheder, gode skoler og det har de ikke profileret sig på i hvert fald! Tager man en by som Holstebro, de har profileret sig en hel del på handel og på erhvervslivet og det tror jeg da har fungeret for dem i hvert fald. Men jeg tror hvis de skal tiltrække børnefamilier og os som kommer de så skal vi se noget mere fra dem" (Mand 26, Holstebro)

"Jeg synes det man hører omkring Herning det er Boxen og hvad der sker i Boxen. Jeg vil også godt høre hvad har de at tilbyde af andre muligheder, hvordan er deres skoler? Hvordan er deres arbejdsmuligheder? Er der jobs at få i Herning?" (Mand 26, Holstebro)

"Vi siger altid, at vi bor det mest kedelige sted i Danmark i Ikast-Herning. Altså der er ikke noget natur her og det sætter jeg i og for sig stor pris på (natur), så det ville nok være Silkeborg. Jeg kunne også sagtens se mig selv i Aarhus." (kvinde 27, Ikast).

"Jeg har indtryk af at det er en velfungerende kommune og der er godt erhvervsliv og i Herning i forhold til Ikast får man bare des mere shopping muligheder. Der er mere caféliv og der er mere gå i byen om aftenen og sådan nogle ting. Det betyder ikke så meget for mig at der ligger Boxen, det kan jeg sagtens køre efter hvis det er sådan nogle engangskulturting jeg skal til. Men bare sådan til det daglige der er Herning mere tiltalende for mig end Ikast. Nu er det jo her jeg bor, men jeg kan godt lide Herning som by. For mit vedkommende mangler der nu stadigvæk noget natur i forhold til hvis jeg skal sammenligne med Silkeborg, men Herning er en fin by som jeg ser det." (kvinde 27, Ikast).

"Jeg har det også sådan at hvis jeg skulle flytte til noget med nærmere tilknytning til Herning, så ville det være Herning eller dem der grænser lige op til Herning: Lind og Snebjerg og Tjørring. Det skulle hænge sammen med Herning, fordi det jeg gerne vil, det vil være bylivet, det er ikke det der ude i de mindre byer der ville tiltale mig." (kvinde 27, Ikast)."

*Jeg kunne sagtens se mig selv i Herning. Men så er det fordi det der bliver tilbudt inde i midtby-
en, det er ikke så meget selve kulturlivet omkring sport og hvad der ellers foregår ude i Boxen
Det vil være bylivet og de mennesker jeg kender der og så at det har så stor tilknytning til mit
arbejde, der ville gøre det. Og så også at der er privatskole i Herning.” (kvinde 27, Ikast).*

*”Boxen og messecenteret. Der er gang i Herning, der er fremdrift i Herning i øjeblikket.” (mand
23, Skjern).*

*”Folk der ikke har mange penge har faktisk ikke særligt meget at gøre i Herning Kommune! Det
er meget svært at få hjælp i Herning Kommune både til børnepasning og til hvis du har nogle
sociale problemer, sådan noget som psykiske sygdomme. Det er i hvert fald den opfattelse jeg
har af Herning Kommune. Hvis du går i skole og er studerende og sådan noget, så skal du ikke
flytte til Herning Kommune! Så skal du bo uden for Herning Kommune og studere i Herning.
Fordi du, jamen det er svært at forklare, men hvis du har mange penge, så er Herning Kommu-
ne et godt sted. Hvis du ingen penge har, så er det skidt, fordi Herning Kommune har jo rigtig
mange penge efter de solgte noget kraftvarmeværk tror jeg det var. Ham borgmesteren de har
nu han er en hammergod borgmester men han fik også lige en milliard i hånden for at gøre
byen til det den er nu.”(mand 29, Ikast)*

*”Der har de (Herning) et problem når jeg bor i Aarhus, for det er svært at konkurrere med. Jeg
kan ikke forestille mig at de skulle have noget, det være sig kulturelt eller landskabsmæssigt
som de har som.. nej desværre det kan jeg ikke se!” (mand 40, Aarhus).*